

# Endelig utkast til Oslo SVs Valgprogram 2019-2023

---

## Forord

Dette er programkomiteens siste utkast til SVs partiprogram for bystyreperioden 2019-2023. Programmet er resultat av en lang prosess i Oslo-partiet. Rekordmange medlemmer har vært involvert gjennom diskusjoner og utforming av delprogrammer i temagrupper og lokallag. Skrivegleden har vært stor, og nå i siste runde hadde komiteen over 500 endrings- og tilleggforslag samt over 50 høringsvar fra foreninger og organisasjoner. Komiteen har samvittighetsfullt prøvd å skape et så sammenhengende og så godt program som mulig. Nå skal programmet gjennom en siste prosess før årsmøtet i begynnelsen av mars skal vedta det endelige programmet. Dette innledningskapitlet kommer da til å se helt annerledes ut. Programkomiteen er i hovedsak ferdig med arbeidet sitt, men en viktig oppgave gjenstår. Komiteen skal innstille på 2-4 hovedkrav. Vi skal formulere forslag til de viktigste kravene partiet skal ta med seg inn i forhandlinger om en ny byrådsplattform, for det er hensikten, at et styrket Sosialistisk Venstreparti sammen med de andre rød-grønne partiene i Oslo får flertall i valget i 2019.

Disse hovedkravene kommer til å behandles særskilt på årsmøtet, og så blir et nytt innledningskapittel utformet

Jeg håper at alle deler av Oslo-partiet blir med på den siste innsatsen med programmet vårt.

*Frist for å sende inn endringsforslag til programmet er torsdag 14. februar. [Bruk dette skjemaet](#). Det vil bli valgt en egen redaksjonskomite for partiprogrammet på representantskapsmøtet 5. februar. Denne komiteen vil legge frem sin innstilling en uke før årsmøtet, 23. februar, slik at alle lokallag og delegater får tid til å sette seg inn i saken før vedtak på årsmøtet 2.-3. mars.*

Oslo, 18. desember 2018

Carl Morten Amundsen  
Programkomiteens leder

# Innhold

|                                                          |    |
|----------------------------------------------------------|----|
| God oppvekst, skole og utdanning til alle .....          | 3  |
| Fra delt by til ny solidaritet .....                     | 11 |
| God helse for alle .....                                 | 17 |
| Et trygt og inkluderende arbeidsliv .....                | 20 |
| En ny næringspolitikk .....                              | 25 |
| Byutvikling .....                                        | 27 |
| Rettferdig boligpolitikk.....                            | 30 |
| Idrett og friluftsliv.....                               | 32 |
| En eldrevennlig by .....                                 | 36 |
| Miljøhovedstaden - være ledende i Norge og Europa! ..... | 39 |
| Grønn samferdsel .....                                   | 43 |
| En feministisk by.....                                   | 47 |
| Oslo skal bli en rasismefri by .....                     | 50 |
| Oslo skal være en inkluderende by .....                  | 52 |
| En ambisiøs kulturby .....                               | 54 |
| Regnbuebyen.....                                         | 57 |
| Oslo - en by i verden. Internasjonal solidaritet .....   | 59 |
| Et styrket folkestyre .....                              | 61 |

*NB: Når programmet er vedtatt og språkvasket skal det skrives et nytt forord signert førstekandidat, Marianne Borgen, før det sendes i trykken.*

# God oppvekst, skole og utdanning til alle

Oslo skal være en god by å vokse opp i for alle. Barn og unge skal, uavhengig av foreldrenes bakgrunn, få like gode muligheter til å tilegne seg kunnskap og utvikle sine talenter, holdninger og verdier. Barnehage, skole og lokale fritidstilbud skal bidra til å utjevne forskjeller og motvirke segregering, klaseskiller og tradisjonelle kjønnsroller. En inkluderende og mangfoldig fellesskole skal fremme læring gjennom deltagelse. Gjennom undervisning og lek skal barna lære å mestre ulike fagfelt, trene på samarbeid, kritisk tenkning og å være kreative. Oslo SV ønsker å fremheve barnehage og skole som viktige fellesskapsarenaer både for den enkelte elev og for nærmiljøet. Vi vil legge til rette for at barnehager og skoler oppleves som positive bidragsyttere til byens nærmiljø. Nærskolen skal oppleves som det naturlige valget for alle nærmiljøets barn og foreldre.

Det viktigste vi kan gjøre for å få til dette, er å fortsette å styrke grunnfinansieringen av skolen og gjøre bydelsøkonomien bedre slik at bydelene kan tilby innbyggerne bedre tjenester. Barn og unge må sikres en hverdag der alle blir sett av en trygg voksen. Videre må vi også videreutvikle og kvalitetssikre tjenestene våre i samarbeid med barn og unge selv, sammen med medarbeidere, tillitsvalgte, foresatte og ledere. Det er på tide å gjøre *De overfylte klasseroms tidsalder* til historie. Når vi øker bemanningen i barnehagen og voksentettheten i skolen, vil pedagoger og fagarbeidere få mulighet til å gjøre en enda bedre jobb og alle barn og elever vil bli sett og fulgt opp i egen utvikling. At alle de som jobber i skole og barnehage har nok tid, er en forutsetning for at alle barn og unge skal lære, utfolde seg og finne sin plass i fellesskapet.

Å møte mennesker med ulik bakgrunn, livserfaringer, funksjonsevne, tro, språk og kultur kan gi barn og unge flere perspektiver som de tjener på både i barndommen og senere i livet. Det rike og verdifulle elevmangfoldet i osloskolen gir et godt utgangspunkt for å fremme elevenes demokratiske utvikling. Elevmangfoldet skal betraktes som en positiv ressurs og tas aktivt i bruk i undervisningen. Dette vil styrke skolen og gjøre den til en enda bedre lærings- og utviklingsarena for alle barn og unge.

Et tettere samarbeid mellom barnehage, skole og andre tjenester, som barnevern, skolehelsetjenesten, og NAV er viktig for at alle barn i Oslo skal ha trygge leke- og læringsmiljø og en god helse. SV ønsker å styrke arbeidet for å bekjempe og avdekke vold, omsorgssvikt og seksuelle overgrep. Ledere og ansatte i Oslos utdanningsinstitusjoner skal sikres nødvendig kompetanse og foreldre skal få informasjon.

SV vil arbeide for at Oslo skal oppfylle sine forpliktelser overfor samiske barn som nedfelt i opplæringsloven og i samarbeidserklæringen mellom kommunen og Sametinget. Vi vil sikre at Oslos samiske opplæringstilbud ligger et sted som er enkelt å nå for barn fra hele byen. Det bør være tilknyttet en institusjon som har forutsetning og kapasitet til å prioritere arbeidet med Oslos samiske skoletilbud.

## SV vil:

- Reelt styrke driftstilskuddet til barne- og ungdomsorganisasjoner i Oslo
- Styrke Oslos samiske opplæringstilbud.
- Arbeide for at Oslo skal lage en helhetlig plan for hvordan kommunen best kan innfri barns rett til å få utdanning og opplæring i samiske språk.
- Aktivt tilrettelegge for at pedagogisk ansatte i barnehage, grunnskole og videregående opplæring får opplæring i samiske språk.

## 42    **Lek og læring i barnehagen**

43    En god barndom legger grunnlaget for et godt liv, og barnehagen er viktig for barns trivsel, utvikling og  
44    læring gjennom hele livet. SV vil ha en barnehage som bidrar til språklig og sosial utvikling, og som  
45    motiverer til lek, læring, nysgjerrighet, engasjement og kreativitet. Barn uttrykker seg gjennom lek og  
46    har rett til å leke. I barnehagen skal leken komme først. SV vil at alle barn skal få gå i gode barnehager.  
47    Det innebærer å satse på varierte lekemiljøer, som fremmer sosiale relasjoner og vennskap parallelt  
48    med å stimulere den fysiske og mentale utvikling. Ved bygging av barnehager må dette legges vekt på.

49    Barnehagebarn skal møte trygge og kloke medarbeidere med høy kompetanse og tid til å skape gode  
50    relasjoner med det enkelte barn. Gode ansatte er en forutsetning for å utvikle barnehagen videre.  
51    Derfor vil SV prioritere at det er mange nok voksne med riktig kompetanse i Oslobarnehagene, og at  
52    de får gode muligheter til etter- og videreutdanning. Vi har opplevd en stor økning i antall ettåringer i  
53    barnehagen. For denne gruppen barn er det særlig viktig med trygg tilknytning, ro, omsorg og nærhet  
54    til voksne.

### 55    **SV vil:**

- 56        • **At læring i barnehagen skal skje gjennom lek og omsorg.** Barnehagene skal ha et stort  
57        profesjonelt handlingsrom når det gjelder faglige og etiske metoder.
- 58        • **Gå mot profitt på barnehagedrift.** Barnehagedrift er en fellesskapsoppgave og fellesskapets  
59        penger skal komme barna til gode.
- 60        • **Styrke bydelsbudsjettene for å sikre drift av barnehagene.**
- 61        • **Rekruttere og videreutdanne flere med pedagogisk kompetanse.** Det skal være minst 50  
62        prosent barnehagelærere og 25 prosent barne- og ungdomsarbeidere i barnehagene.
- 63        • **Videreføre dagens språkkrav for barnehageansatte.** Styrke kurstilbudet for ansatte som ikke  
64        oppfyller dagens krav.
- 65        • **Målrettet styrking av bemanningen i barnehager i utsatte områder**
- 66        • **Styrke barnehagens støttesystemer** slik at barn og familier som trenger ekstra innsats får hjelp  
67        der barna er. Tilbud som helsekontroller o.l. bør i større grad skje i barnehagen, der barna er i  
68        sitt naturlige miljø.
- 69        • **Satse på språkutvikling i barnehagen.** Tilrettelegge for gode språkmiljøer for barn med  
70        språkvansker og for barn som ikke kan norsk godt nok.
- 71        • **At alle barn som trenger alternativ og supplerende kommunikasjon skal få det.**
- 72        • **Styrke kompetansen i barnehagene på inkludering, mangfold og funksjonsvariasjoner**
- 73        • **Arbeide for universell utforming av barnehager.**
- 74        • **Legge til rette for syngende barnehager.** Sang er viktig i ung alder, blant annet for utvikling  
75        av språk og fellesskapsfølelse. **Systematisere og styrke etter- og videreutdanningen av**  
76        **ansatte** i barnehagene i samarbeid med partene i arbeidslivet
- 77        • **Stille samme krav til lønns- og arbeidsvilkår til private barnehager som til de kommunale**
- 78        • **Gi alle ettåringer i Oslo gratis halvdagsplass i barnehagen,** eller i praksis halv pris på full plass.  
79        Dette skal også tilbys alle 3-5-åringer i Groruddalen, Søndre Nordstrand og Hovseterområdet  
80        i løpet av fireårsperioden. På lang sikt vil SV ha gratis barnehage for alle barn.
- 81        • **Sikre alle barn i barnehagen et godt og næringsrikt måltid**
- 82        • **At det som hovedregel skal tas inn vikarer ved fravær fra første dag i alle barnehager.**
- 83        • **Ha fast ansatte vikarer i bydelene (vikarpooler).**
- 84        • **Lage en barnehagebehovsplan** som ivaretar lokale behov og som sikrer langsiktig og helhetlig  
85        planlegging av nye barnehager

## 86 **Framtidsskolen - en inkluderende fellesskole**

87 SV har store ambisjoner for Oslo skolen. Hver eneste elev skal bli sett og få tilpasset opplæring i en  
88 fellesskole der ulike mennesker møtes i samme klasserom.

89 SV vil skape en mer praktisk og variert skolehverdag for elevene i et trygt læringsmiljø. Her vil vi særlig  
90 løfte fram dybdelæring, kreativitet og selvstendighet. Vi vil legge til rette for et bredt kunnskapssyn og  
91 prioritere praktiske og estetiske fag, og praktiske og estetiske arbeidsformer i teorifagene. Vi vil også  
92 satse på videre- og etterutdanning av lærere i de praktiske og estetiske fagene. SV vil ha en skole med  
93 mindre målstyring, testing og standardisering. Skolepolitikken skal baseres på tillit til lærerne, og skape  
94 mestringsfølelse hos elevene. Vi skal ha mindre stress og press. Vi vil ha større rom for individuell  
95 tilpasset læring.

96 Nye skoler må bygges med tanke på at de skal fungere som lokal kulturarena utenom skoletid. Skolene  
97 må være gratis tilgjengelige eller med svært rimelig leie slik at lokal frivillighet og organisasjoner kan  
98 bruke dem.

99 Oslo skolen skal kjennetegnes av tillit. Tillitsreformen må videreføres med hovedfokus på samarbeidet  
100 mellom skolens ansatte, elever og foresatte. Lærere og skolens øvrige profesjoner skal ha mulighet og  
101 frihet til å velge kunnskapsbaserte metoder som er tilpasset den aktuelle eleven og den aktuelle skolen  
102 for å nå både elevens og skolens målsettinger

103 Tidlig innsats er viktig både når det gjelder å fange opp elever som trenger ekstra oppfølging, og for å  
104 holde på interessen og skolemotivasjonen hos dem som presterer høyt. Tidlig innsats kan øke fremtidig  
105 gjennomføring i videregående skole. Men satsing på de yngste elevene må ikke gå på bekostning av  
106 elevene på høyere skoletrinn. Skolen varsler om lavere motivasjon jo lenger i skoleløpet vi kommer.  
107 Særlig er motivasjonen dårlig på tiende trinn. SV mener at ungdomstrinnet må styrkes.

108 Skolen er en viktig arena for å bekjempe ulikhet og for å gi hver enkelt like muligheter. Skolen kan bidra  
109 til at det ikke er foreldrenes utdanningsbakgrunn eller levekår som avgjør hvor mye barna lærer, eller  
110 hvilke muligheter de skal få senere i livet. Skolen skal være en arena hvor alle elever opplever å være  
111 deltakere i fellesskapet. Vi kan alle oppleve at vi skiller oss ut og kjenner oss annerledes. Derfor er vi  
112 avhengige av at ulikheter verdsettes. Det starter med de voksne i skolemiljøet. Flere av SVs viktige  
113 skolepolitiske tiltak er bra for alle elever, men aller viktigst for dem som trenger det mest. Økt  
114 lærertetthet, leksehjelp på skolen sammen med lærer samt skolemat og gratis AKS med kultur- og  
115 idrettstilbud er gode eksempler på en skole som utligner forskjeller. Samarbeidet mellom AKS og Oslo  
116 kulturskole må styrkes og utvides til flere skoler. For å få dette til bør vi ta utgangspunkt i de  
117 kompetansemiljøene som finnes og utvide disse til nye skoler. Tøyen-orkesteret er en modell vi vil  
118 innføre flere steder i byen.

119 **SV vil:**

120 • **Ha «tidlig og varig innsats» i skolen der elevene er sikret god oppfølging gjennom hele**  
121 **utdanningsløpet.** Slik gjør vi den gode Oslo skolen enda bedre, og slik øker vi innsatsen mot  
122 frafall i videregående opplæring.

123 • **Gjennomføre forsøk med utvidet skoledag uten hjemmelekser i grunnskolen**

124 **DISSENS 1: Et mindretall på en vil stryke kulepunktet over (Warsan Ismail)**

125 • **Utvide og videreutvikle dagens leksehjelpordning med et mål om at elevene skal gjøre seg**  
126 **ferdig med leksene på skolen.**

DISSENS 2: Et mindretall på to vil erstatte kulepunktet over med følgende (Warsan Ismail og Unni Berge)

- **Utvide og videreutvikle dagens leksehjelpordning med *et mål om at elevene skal gjøre mer av leksene på skolen***
- **At alle skolebygninger og tilhørende uteareal skal være universelt tilgjengelige**
- **Sikre at sommerskolen er tilgjengelig og tilpasset alle, inkludert barn med funksjonsnedsettelse**
- **Styrke kvaliteten på spesialundervisningen og at alle elever skal få undervisning av kompetent personell**
- **Gjenninnføre skolefruktordningen og gjennomføre forsøk med skolefrokost og skolelunsj på skoler flere steder i byen**
- **Tilby barn og unge som ønsker det morsmålsopplæring så langt det er praktisk gjennomførbart.**
- **Gjennomgå ressursfordelingsmodellen for grunnskolen.** Vurdere å innføre en gruppetildeling og redusere stykkprisfinansieringen, samt vurdere tiltak for å bistå skoler som opplever at mange elever flytter fra nærskolen til andre skoler.
- **Ha flere og kvalifiserte lærere;** sikre at den vedtatte lærernormen gjennomføres på skolenivå, (med maksimalt 15 elever per lærer på første til fjerde trinn, og maks tjue på femte til tiende trinn).
- **Ha gratis Aktivitetsskole (AKS) for alle.** Ordningen med gratis kjernetid i AKS er en suksess. Der AKS er gratis, deltar nesten alle og dette er avgjørende for barns språkutvikling og læring. Reformen må fullføres, slik at alle 1.-4. klassinger i Oslo får være med, uavhengig av bydel. Videre må kvaliteten sikres og utvikles videre, i samarbeid med Oslo kulturskole, idretten og frivilligheten.
- **Bedre finansieringen av AKS slik at det kan innføres et gratisprinsipp** for å sikre at alle aktiviteter som tilbys er kostnadsfrie for elever/foreldre.
- **Tilby trygg-i-vann-kurs for barn på AKS**
- **Ansette mennesker med ulike yrkesbakgrunn i skolen.**
- **At alle grunnskoler i Oslo enten skal ha eget skolebibliotek eller være tilknyttet et kombinasjonsbibliotek.** Skolebiblioteket skal ha ansatt bibliotekar og et mediebudsjett.
- **Øke andelen som velger fagopplæring.** For å oppnå dette må yrkesopplæring fremstå like attraktivt som studiespesialisering. Det gjøres gjennom gode skoletilbud og bedre informasjon om valgmulighetene i barneskole og på ungdomstrinn. Skolene bør ansette yrkesfaglærere som kan bidra i den teoretiske undervisningen og i praktiske fag for å øke forståelsen for yrkesfagene. SV vil styrke samarbeidet mellom skole og arbeidsliv ved at partene i arbeidslivet trekkes mer inn i skolen.
- **At Fagskolen i Oslo utvikles og styrkes** for å tydeliggjøre at dette er en naturlig yrkesvei for de som har tatt fagutdanning.
- **Øke kompetansen i både den sosialpedagogiske og yrkesrettede rådgivningstjenesten i Osloskolen**
- **Arbeide videre med tillitsreformen.** Det profesjonelle handlingsrommet må utvides. Utdanningsetaten skal først og fremst ha en veilederrolle, og det lokale utviklingsarbeidet skal prioriteres.

- **Innføre en felles rabattordning for barnehage og aktivitetsskole** slik at foreldre med barn begge steder får en samlet søskenrabatt.
- **Innføre en ordning med politisk fravær i Oslo skolen** og gå gjennom fraværsreglementet for å legge til rette for større kulturelt og sportslig engasjement blant ungdom.
- **At alle barn under 18 skal ha rett på skoleundervisning, også mens de venter på at asylsaken blir behandlet.**
- **Gjennomføre forsøk med karakterfri skole**

**DISSENS 3: Et mindretall på fire vil stryke kulepunktet over (Unni Berge, Terje Farestveit, Warsan Ismail og Karin Harnæs Hoel)**

- **Legge bedre til rette for alternative vurderingsformer, som for eksempel mappeinnleveringer som alternativ til prøver.**
- **Øke oppmerksomheten på traumer hos barn og unge** blant ansatte i skoler, barnehager og AKS.
- **Sikre elevene i barne- og ungdomsskolen minst én times tilpasset fysisk aktivitet hver dag** innenfor dagens timetall som gir en lystbetont og positiv opplevelse for alle elever.
- **Videreutvikle og styrke grensesettingskurs på ungdomsskolen, der deler av opplegget er kjønnsdelt. SV vil styrke seksualundervisningen i barne- og ungdomsskolen.**
- **Utvide satsingen med å gi Oslo skolene nye digitale læremidler.** For eksempel får barn lære å skape teknologi gjennom opplæring i programmering.

**DISSENS 4: Et mindretall på to vil stryke kulepunktet over (Per Botolf Maurseth og Carl Morten Amundsen)**

- **Sikre at leken får en større plass i 1. klasse.** Evalueringen av seksårsreformen må få konsekvenser for rammene for opplæringen for de yngste barna i skolen
- **Styrke den spesialpedagogiske kompetansen** og veiledningen på skolene for å sikre at alle elever med behov for særskilt tilrettelegging får bistand fra kvalifisert fagpersonale i et inkluderende læringsmiljø så tidlig som mulig.

## **Videregående opplæring**

Elevene i Oslo skal kunne velge mellom et mangfold av yrkesfaglige og studieforbereende opplæringstilbud, og kvaliteten i opplæringstilbudet skal være på høyt internasjonalt nivå. Alle elever i Oslo skal ha like god mulighet til å gjennomføre og bestå videregående opplæring. Dette er avgjørende for at alle skal ha muligheter til å leve gode liv, til å mestre og til å bidra som borgere i et demokratisk samfunn.

For å forbedre gjennomføringsgraden, som i dag er på om lag 75 prosent, må elevene få tett oppfølging fra voksne som samarbeider. Videregående skole er en viktig sosialiseringarena for ungdom, og unge mennesker i Oslo skal oppleve at det er trygt og meningsfullt å være på skolen. NAV-kontorene skal ha en veileder som hjelper elever som faller ut av videregående skole.

Skolen skal ha en helhetlig tilnærming til faglig og sosial utvikling. Alle elever skal få muligheten til å medvirke og til å lære hva demokrati betyr i praksis.

De videregående skolene i Oslo preges av overfylte klasserom og store ulikheter. Sterk markedstenkning med en kombinasjon av stykkprisfinansiering og karakterbasert opptak har ført til en



210 svært uheldig konkurransesituasjon mellom de videregående skolene. Dette gir skolene en  
211 uforutsigbar økonomisk situasjon og gjør at de i økende grad må bruke tid og krefter på å markedsføre  
212 skolen sin. Arbeidet med å endre det uheldige finansierings- og opptakssystemet i den videregående  
213 skolen har begynt og må sluttføres i neste bystyreperiode.

214 **SV vil:**

- 215 • **Forandre finansieringssystemet i videregående skole og utvikle en alternativ modell for**  
216 **ressursfordeling.** En slik modell skal i større grad sikre forutsigbarhet i skolenes økonomi,  
217 motvirke overfylte klasserom og sikre større rettferdighet i tildelingen ved å kraftig redusere  
218 innslaget av stykkpris.
  - 219 • **Innføre en inntaksmode som gir en jevnere fordeling på den enkelte skole når det gjelder**  
220 **kjønn og sosial bakgrunn.** SV vil ha et alternativ til det rene karakterbaserte opptaket som i  
221 større grad skaper mangfold i elevmassen og flere reelle valgmuligheter.
  - 222 • **Bekjempe frafall.** Skolen skal ta hensyn til både faglig og sosial utvikling for å gjøre det mulig  
223 for alle å gjennomføre.
  - 224 • **Utvide tilbudet til særskilt tilrettelagt opplæring** for elever med psykiske og sosiale vansker i  
225 videregående skole.
  - 226 • **Sikre elevene godt utstyr.** Elevene på alle yrkesfaglige linjer skal ha tilstrekkelig og godt utstyr.  
227 Det er avgjørende for kvaliteten i opplæringen.
  - 228 • **I samarbeid med partene i arbeidslivet legge til rette for og videreutvikle alternative løp på**  
229 **yrkesfag,** slik at eleven tidligere kommer i kontakt med arbeidslivet.
  - 230 • **Sikre bedre informasjon til elever om muligheten til å bytte fra studieforberedende til**  
231 **yrkesfag** uten å tape tid.
  - 232 • **Arbeide for at ordningene med læreplassgaranti gjelder for alle yrkesfaglige program.**
  - 233 • **Styrke rådgivningstjenesten og øremerke ressurser til skolehelsetjenesten.**
  - 234 • **Trappe opp ordningen med minoritetsrådgivere ved videregående skoler og styrke den**  
235 **flerkulturelle kompetansen.** Slik kan vi bekjempe tvangsekteskap, sosial kontroll og  
236 æreskultur.
  - 237 • **At skolen skal være en attraktiv arbeidsplass.** Gode lønns- og arbeidsvilkår er viktig for å  
238 rekruttere og beholde ansatte i videregående opplæring. SV vil særlig styrke etter- og  
239 videreutdanningstilbudet for yrkesfaglærere.
  - 240 • **Videreutvikle en god vurderingskultur som er rettferdig og læringsfremmende og**  
241 **gjennomføre forsøk med alternative vurderingsformer.**
  - 242 • **Styrke elev- og lærlingombudet** i Oslo, og styrke skolene i arbeidet med å skape trygge  
243 læringsmiljøer, øke elevenes medvirkning og å bekjempe mobbing i skolen.
  - 244 • **Jobbe for at retten til å ta videregående utdanning skal utvides til å kunne gjelde etter fylte**  
245 **25 år.**
  - 246 • **Vurdere ny videregående skole i Groruddalen.**
  - 247 • **Styrke seksualundervisningen i videregående skole.**
- 248 **DISSENS 5: Et mindretall på fire ønsker å stryke følgende punkt (Terje Farestveit, Unni Berge, Karin**  
249 **Harnæs Hoel og Warsan Ismail):**
- 250 • **At videregående skoler i Oslo skal kunne innføre fleksitid dersom elevrådene ønsker det, slik**  
251 **det blir gjort ved enkelte skoler.**



## 252 Voksenopplæring

253 En god voksenopplæring er viktig for livslang læring, integrering og gode muligheter for studier og  
254 arbeid. Både mennesker med høyere utdanning og mennesker uten skolegang har rett og plikt til å  
255 lære norsk og kvalifisere seg for arbeidsliv eller videre studier i Norge. Den kommunale  
256 voksenopplæringen må ivareta et mangfold av deltakere med ulike behov og forutsetninger. Alle skal  
257 kunne delta i arbeids- og samfunnsliv. Det krever grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.  
258 Grunnskolen skal gi hele befolkningen slik basiskompetanse.

259 En del av dem som kommer til Norge og Oslo i dag har liten eller ingen skolebakgrunn, og mange bærer  
260 på traumer og psykiske og fysiske plager. Veien fram mot å lære norsk på et yrkeskompetansenivå (B1-  
261 nivå) kan være lang. Oslo kommune må legge til rette for arbeidsplasser med lavere krav til  
262 norskferdigheter og styrke muligheten for at deltakere med lav formalkompetanse kan kombinere  
263 opplæring i norsk og samfunnsfag med praktisk arbeid.

### 264 SV vil:

- 265 • **Styrke karriereveiledningen og rådgivningstjenesten i voksenopplæringen slik at deltakerne**  
266 **raskere kan komme ut i arbeidslivet eller videre utdanning.**
- 267 • **At deltakere i voksenopplæringen uten fullført grunnskole skal få tilpasset basisopplæring i**  
268 **norsk, IKT, matematikk, samfunnsfag og naturfag**
- 269 • **At klassestørrelsen må være pedagogisk forsvarlig og ta utgangspunkt i deltakernes**  
270 **skolebakgrunn, nivå og progresjon.** Gruppene med de største behovene skal ikke ha mer enn  
271 15 deltakere.
- 272 • **At voksenopplæringen skal gi alle mulighet til å jobbe seg fram mot å bestå norskprøven.**  
273 Det er denne dokumentasjonen på språkkunnskap som etterspørres i arbeidslivet.
- 274 • **Etablere flere stillinger i kommunen for dem som ikke klarer å bestå B1-eksamen i norsk.**

## 275 Landets største studentby

276 Oslo er landets største studentby, og den kan bidra til kunnskapsbygging, bærekraftig utvikling,  
277 verdiskapning, kritisk tenkning og velferd gjennom et tett samarbeid med utdanningsinstitusjonene.  
278 Høyere utdanning er først og fremst et nasjonalt ansvar, men SV mener at også kommunen må bidra  
279 til at studentene har det bra. Vi vil at hovedstaden skal bli landets beste studentby, og et tilstrekkelig  
280 antall studentboliger, sykkelveier, god tilgang til kollektivtransport samt et rikt og variert kulturtilbud  
281 vil bidra til dette.

### 282 SV vil:

- 283 • **Bedre samordningen mellom SiOs velferdstjenester og kommunens tjenester.**
- 284 • **Legge til rette for at det bygges 4000 nye studentboliger innen 2024 i samarbeid med**  
285 **Studentsamskipnaden (SiO).**
- 286 • **Styrke kollektiv- og sykkeltilbudet ved de største utdanningsinstitusjonene og ved de største**  
287 **studentbyene.**
- 288 • **Tilby flere relevante praksisplasser og sommerjobber i kommunen gjennom samarbeidet**  
289 **mellom utdanningsinstitusjonene og kommunens etater.**
- 290 • **Inkludere Studentsamskipnaden i Oslo i større grad i byutviklingsprosjekter.**
- 291 • **Gjøre prøveordningen med nattbuss til de største studentbyene til en varig ordning.**
- 292 • **Opprettholde studentrabatten på byens kollektivtilbud og fjerne aldersgrensen for alle**  
293 **heltidsstudenter.**

- 294       •   Arbeide for å fjerne unntaket som gjør at studenter ikke trenger å melde flytting.
- 295       •   Gjøre studiesteder og læremidler mer tilgjengelige for personer med funksjonsnedsettelse.
- 296   DISSENS 6: Et mindretall på tre ønsker å legge til følgende punkt (Sarah Safavifard, Edle Daasvand og
- 297   Per Botolf Maurseth):
- 298       •   Tilrettelegge for at det bygges studenthus i sentrum

## Fra delt by til ny solidaritet

Oslo har gode forutsetninger for at innbyggerne skal kunne leve gode og meningsfylte liv. Oslo er hovedstad i et av verdens rikeste land, og mange av Oslos innbyggere har høyere inntekt enn landsgjennomsnittet, likevel forskjellene i byen er store. SV ønsker ny solidaritet. Mer av byens ressurser må brukes på felleskap og til å sikre at alle kan ta del i velstanden.

Selv om Oslo er en rik by, faller mange utenfor. (I 2015 var andelen husholdninger med lav inntekt nesten dobbelt så høy i Oslo som i resten av landet). Barnefamilier er særlig utsatt. Særlig gjelder dette bydelene i indre by øst, de fire bydelene i Groruddalen samt Søndre Nordstrand. Disse bydelene har mange fattige husholdninger. Bydel Stovner har den høyeste andelen med lavinntektsfamilier - her lever én av fem barnefamilier under fattigdomsgrensen.

### SV vil:

- **Ha full sysselsetting.** Arbeidsløshet er sløsing med ressurser. Alle skal ha tilgang til arbeid. Oslo må kunne tilby arbeid til arbeidsløse når arbeidsløsheten øker.
- **Sørge for et anstendig arbeidsliv for alle.** SV vil bekjempe svart arbeid, sosial dumping og sikre alle gode arbeidstakerrettigheter.
- **Bygge fellesskap.** Gode fellesskapsløsninger er gunstig for alle, men gunstigst for dem som har minst. SV viderefører eiendomsskatten for å styrke fellesskapsløsningene.
- **Ta vare på dem som faller utenfor.** Velferdskommunen skal ha gode tilbud til dem som opplever problemer i ulike faser av livet.
- **Fortsette og videreutvikle områdesatsingene** i Groruddalen, Tøyen, Grønland, Hovseter og Oslo Sør.

### Omfordeling og eiendomsskatt

Velferden sikres av skatteinntekter. Et solidarisk velstandssamfunn innebærer at de som har de sterkeste ryggene tar de tyngste løftene. SV ønsker økt skatt på høye inntekter og redusert skatt på lave inntekter.

Oslos skatteinntekter kommer i hovedsak fra kommuneskatt på inntekter. De er bestemt av statens skattepolitikk. For å skaffe økt handlingsrom for fellesskapet har Oslo også innført eiendomsskatt. Den er utformet med et bunnfradrag som sikrer at det ikke må betales skatt av små og rimelige boliger.

### SV vil:

- **Øke promillesatsen for eiendomsskatt på næringseiendom til maksimal takst (5 promille).**
- **Arbeide for å gjøre det mulig å innføre en egen eiendomsskatt på sekundærboliger.**
- **Arbeide for å gi en mulighet til progressiv kommunal eiendomsskatt.** I dag er det kun lov å innføre et bunnfradrag i eiendomsskatten. Det bør være mulighet for å innføre flere trinn for å skape bedre fordelingseffekt.
- **Videreføre en moderat eiendomsskatt på bolig med god sosial profil som sikrer nødvendige inntekter til å finansiere gode velferdstjenester til byens innbyggere, og der kommunen sikres om lag 200 millioner kroner i ekstra inntekter sammenlignet med dagens innretning av skatt på bolig.**

337 DISSENS 7 A: Et mindretall på én ønsker å erstatte punktet over med det følgende (Terje Farestveit)  
338 • Øke satsen for eiendomsskatt på bolig til 4 promille, med et bunnfradrag på 4 millioner.

339 DISSENS 7 B: Et mindretall på én ønsker å erstatte punktet over med det følgende (Per Botolf  
340 Maurseth)

341 • Ha en eiendomsskatt som trappes opp til den maksimale grensen (i dag er den 5 promille).  
342 Bunnfradraget økes til 6 millioner kroner og justeres i tråd med boligprisutviklingen

343 DISSENS 7 C: Et mindretall på én ønsker å erstatte punktet over med det følgende (Karin Harnæs Hoel)  
344 • Øke satsen for eiendomsskatt på bolig til 5 promille, med et bunnfradrag på 3 millioner.

345 DISSENS 8: Et mindretall på tre ønsker å legge til følgende kulepunktet (Per Botolf Maurseth, Ivar  
346 Johansen og Carl Morten Amundsen)

347 • Søke staten om en forsøksordning der Oslo kommune selv kan bestemme det kommunale  
348 skattøret og arbeide for en ny kommunal skattemodell slik at den blir progressiv.

## 349 Oppvekst - kampen mot forskjellene

350 Oslo skal være en god og trygg by å vokse opp i. Uansett hvor i byen man bor, og uavhengig av  
351 familiebakgrunn skal alle barn i Oslo bli sett, hørt og tatt vare på. Oslo skal være en inkluderende by  
352 der vi vektlegger gode barnehager, skoler og fritidstilbud, et rettferdig boligmarked, inkludering,  
353 mangfold og et godt barnevern. Flere barn enn vi tror blir utsatt for vold, omsorgssvikt og seksuelle  
354 overgrep. I innværende bystyreperiode har SV hatt et særlig fokus på å forebygge, avdekke og hjelpe  
355 de yngste barna og deres familier i den fasen hvor barnehjernen er aller mest sårbar. Dette  
356 utviklingsarbeidet har fått navnet *Barnehjernevernet* og vil være en prioritert satsing i årene fremover.

357 I Oslo er det over 18 000 barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt. Dersom vi skal  
358 lykkes med å skape en god oppvekst for alle, er vi nødt til ta kampen mot forskjellene.

359 Alternativet til en kamp mot de voksende forskjellene er at fattigdommen går i arv. Slik får vi varige  
360 utenforskap av hele befolkningsgrupper - mennesker som ikke tror på at det er mulig å endre  
361 livssituasjonene sin.

## 362 Forebygging og barnevern

363 Alle barn skal oppleve trygghet, omsorg og kjærlighet. Det vil alltid være noen barn og unge som ikke  
364 opplever dette i sine egne familier. Barnevernet skal være en ressurs for familiene og i første rekke  
365 bidra til å få dem til å fungere. Vold, omsorgssvikt og seksuelle overgrep mot barn er alvorlige  
366 samfunnsproblemer. Det er viktig at barn som befinner seg i slike situasjoner, møter voksne som ser  
367 og hører dem. Barn og unge må bli møtt med åpenhet, ydmykhet, kjærlighet og medbestemmelse.

368 Barn og unge har mye kunnskap om livene sine, og den kunnskapen kan være avgjørende for å ta gode  
369 beslutninger. Unge med erfaring fra barnevernet etterlyser et mer samarbeidende barnevern, sett fra  
370 barn og unge selv. Et tett samarbeid med barna kan både føre til at de får tilbake troen på og tilliten til  
371 voksne. Et tettere samarbeid mellom barnehage, skole, fritidsarenaer, ulike tjenester og faggrupper vil  
372 være viktig for at barn og unge kan få hjelp så fort som mulig.

373 Møtet med barnevernet kan være konfliktfylt. Det er problematisk hvis manglende tillit til barnevernet  
374 hindrer folk i å ta kontakt når de trenger hjelp. SV ønsker enda flere lavterskeltilbud, der foreldre og  
375 barn kan oppsøke hjelp og støtte før det vurderes om omsorgsovertakelse er aktuelt.

376 For at barnevernet skal kunne gjøre den viktige samfunnsoppgaven de er satt til trenger de nok  
377 ressurser. Sammenligner vi med resten av landet, er institusjonsbarnevernet i Oslo underfinansiert  
378 med 160 millioner kroner årlig. Dette fører til et ekstra press på barneverntjenestene i byen.

379 **SV vil:**

- 380 • **At bydelsbarnevernet og barnevernsinstitusjonene skal legge til grunn et barnesyn og**  
381 **verdier bygget på åpenhet, ydmykhet, kjærlighet og medbestemmelse.**
- 382 • **Utvikle tverrfaglige og lavterskel hjelpetilbud, også kalt *Oslohjelpa*, med én dør inn der**  
383 **familier får hjelp etter behov, uten lange utredninger, vedtak og diagnostisering (etter**  
384 **modell fra bla. Stangehjelpa og Glasshuset i Nordre Aker, som begge er eksempler på**  
385 **lavterskeltilbud for psykisk helse som ikke krever en diagnose med tilhørende lange prosesser)**
- 386 • **Gjennomføre en tillitsreform i barnevernet slik at barn og unge blir hørt og sett, og ansatte**  
387 **får faglig frihet.**
- 388 • **Sikre at institusjonsplasser driftes i kommunal eller ideell regi, og kraftig redusere innslaget**  
389 **av kommersielle aktører i barnevernet.**

390 **DISSENS 9: Et mindretall på fire ønsker å legge til følgende kulepunkt (Per Botolf Maurseth, Carl Morten**  
391 **Amundsen, Edle Daasvand og Sarah Safavifard):**

- 392 • **Utrede en barnevernsreform som i større grad skiller mellom forebygging og**  
393 **omsorgsovertakelse.**
- 394 • **Styrke forståelsen for barnevernets rolle i samfunnet, slik at flere får nødvendig hjelp. Det er**  
395 **nødvendig blant annet å styrke kommunikasjonen med og informasjonen til minoritetsmiljøer.**
- 396 • **Ha en aktiv rekruttering av ansatte og fosterfamilier med ulike bakgrunn, for å gjøre**  
397 **barnevernet mer representativt. Dette vil også bidra til å øke tilliten til barnevernet.**
- 398 • **Styrke bemanningen i barnevernet. Barnevernets kompetanse innenfor rus, psykiatri og**  
399 **traumeforståelse bør økes.**
- 400 • **Styrke samarbeidet mellom barnevernet, helsestasjonene, helsestasjon for ungdom, BUP,**  
401 **NAV, politiet, barnehagen og skolen slik at barn får tilbud til riktig tid. De ulike tjenestene**  
402 **bør i mye større grad samlokaliseres.**
- 403 • **Senke terskelen for å sende bekymringsmeldinger til barnevernet. Dette krever økt**  
404 **samarbeid mellom barnevernet og skoler, barnehager og andre som har meldeplikt til**  
405 **barnevernet.**
- 406 • **Innføre en norm for hvor mange barn en ansatt i barnevernet i Oslo kan ha ansvar for.**
- 407 • **Ha bedre oppfølging av barn i fosterhjem.**
- 408 • **Ha økt samarbeid med familiene. Det skal være tilbud om veiledning og opplæring til foreldre.**  
409 **Hjemmebesøksprogrammet Nye Familier bør utvides til familier med mange barn.**
- 410 • **Sikre høy kvalitet på tolker som blir brukt i barnevernet, for eksempel gjennom en modell**  
411 **som Tolkesentralen. Barn skal aldri brukes som tolker, og tolketiden skal ikke gå utover**  
412 **samtaletiden.**
- 413 • **Sikre større stabilitet blant medarbeidere i barnevernstjenesten og forutsigbarhet for**  
414 **familiene.**

415 **Et sosialt sikkerhetsnett**

416 Et velferdssamfunn må ha et sikkerhetsnett som kan fange opp de som kortsiktig eller langsiktig  
417 trenger bistand fra fellesskapet. Det er et mål for oss alle i størst mulig grad å være selvhjulpne. Færrest  
418 mulig bør presses inn i en situasjon der de er avhengig av å få bistand fra NAV og sosialtjenesten.

419 I Oslo blir mange avhengig av bistand fra NAV og sosialtjenesten fordi andre deler av stat, kommune  
420 eller frivillig sektor påfører dem kostnader for grunnleggende tjenester. Dermed er de avhengig av  
421 supplerende sosialhjelp for at husstanden kan ha et likeverdig sosialt liv.

422 **SV vil:**

- 423 ● **Legge til grunn at universelle ordninger** gir best organisering av velferdsstaten
- 424 ● **Bidra til at egenandeler innenfor helse- og velferdstjenester har en sosial profil**
- 425 ● **Arbeide for en sosial boligpolitikk** med husleie i kommunale utleieboliger på akseptabelt nivå.  
426 Kommunen skal redusere overføringene fra boligforetaket til bykassa.
- 427 ● **Utvikle et alternativ til gjengs leie for å beregne husleie i kommunale boliger**
- 428 ● **Søke om adgang til et prøveprosjekt der kontantstøtten fjernes i utvalgte bydeler.** De sparte  
429 utgiftene for det offentlige skal være medfinansiering av gratis barnehageplass og  
430 aktivitetsskole
- 431 ● **Sikre individuell vurdering og hjelp til mennesker som trenger sosialhjelp.**
- 432 ● **Utvikle metoder for arbeidsinkludering av personer utsatt for vold i nære relasjoner, i**  
433 samarbeid med NAV og krisesenteret.

434 **En trygg by for alle**

435 I Oslo skal alle føle seg trygge. Levekår, fattigdom og utenforskap er en viktig årsak til vold og  
436 kriminalitet. En god fordelingspolitikk er et viktig virkemiddel for en trygg by. En by hvor alle opplever  
437 mening er en tryggere by for alle.

438 Blant minoritetsungdommer er mistilliten til politiet stor. Mange minoritetsungdommer føler seg  
439 urettferdig behandlet og mistenkeliggjort av politiet. Det er avgjørende at politiet kjenner  
440 ungdomsmiljøene og kan skape tillit hos ungdommen. Også eldre beboere skal føle seg trygge uansett  
441 hvor i Oslo de bor.

442 **SV vil:**

- 443 ● **Sikre nærpolti i alle bydeler.** Det er viktig at politiet er lett tilgjengelig og kjenner nærmiljøet.
- 444 ● **Styrke kommunens kriminalitetsforebyggende arbeid,** blant annet samarbeidsmodellen  
445 SALTO mellom kommunen og politiet.
- 446 ● **Øke tilstedeværelsen av utekontakter og miljøarbeidere i nærmiljøene.** Støtte opp under  
447 Natteravnene
- 448 ● **Sørge for god belysning**
- 449 ● **Utvide nattilbudet med buss.**
- 450 ● **Arbeide for at ny Politihøgskole legges til et kollektivknutepunkt i Groruddalen.**

451 **En omsorgsfull ruspolitikk**

452 SV vil ha en ruspolitikk som tar hensyn til de skadevirkningene rusmidler har for enkeltmennesker og  
453 samfunnet. Det viktigste i ruspolitikken er forebygging.

454 Store deler av befolkningen drikker alkohol. Ganske mange har prøvd cannabis. Videre er bruken av  
455 sentralstimulerende midler som amfetamin og kokain økende. Overforbruk av reseptbelagte  
456 medikamenter er også et problem.

457 SV ønsker at bruken av rusmidler skal reduseres. For å oppnå det trenger vi fortsatt reguleringer av  
458 tilgang og pris på rusmidler. SV går imot ny liberalisering av skjenkepolitikken. Politiet har en viktig  
459 oppgave i å sørge for at fellesområder som parker og torg ikke skal preges av rusmiljøer. Men SV mener

460 at rusavhengighet først og fremst er et helseproblem, og at rusavhengige skal tilbys bistand for dette  
461 framfor å bli jaget rundt av politiet. Det må aksepteres at ikke alle ønsker behandling.

462 Heroinavhengige skal ikke straffeforfølges, men få tilgang til behandling og hjelp for en bedre hverdag.  
463 Oslo SV vil stimulere til at injiserende heroinavhengige kan gå over til inhalering (røyking) av heroin.

464 **SV vil:**

- 465 ● At det offentlige **behandlings-, bo- og omsorgstilbud styrkes**, og de ideelle aktørene sikres sin  
466 tilstedeværelse
- 467 ● **Styrke ettervernet for rusavhengige**, og sikre tilbud om booppfølging, arbeidstrening og  
468 lavterskel aktivitetstilbud under og etter behandling
- 469 ● At det **innføres forpliktende tidsfrister for å starte avrusning og behandling** for den som søker  
470 hjelp for å komme ut av rusmiddelavhengighet.
- 471 ● **Ha bistand og oppfølging til barn, unge og familier i «randsonen»** - en dialogbasert  
472 skolehelsetjeneste som er kunnskapsbasert og ikke strafforientert.
- 473 ● Ha en **god opplæring om rusmidler i barne- og ungdomsskolen** ved en dialogbasert  
474 tilnærming
- 475 ● At idretts- og kulturarrangementer der barn og ungdom deltar, **skal være alkoholfrie**.
- 476 ● At det skal **kunne inhaleres heroin i sprøyterom**, og at Oslo blir en forsøkskommune for  
477 **heroinassistert behandling**
- 478 ● Ha **opplæring i inhalering av heroin av mennesker i samme situasjon** (likepersonsaktiviteter)  
479 knyttet til gatenære tiltak
- 480 ● Det skal være **bedre overganger mellom tiltak og nivåer i rustiltakene**. Samhandlingen  
481 mellom spesialisthelsetjeneste og kommune kan stimuleres til fordel for brukerne.
- 482 ● At det etableres et **væresenter for rusmiljøet i Oslo sentrum**
- 483 ● Arbeide for **god dekning av bruker- og oppholdsrom utenom sentrum** for å hindre at det  
484 etableres salgsscener og tilby folk hjelp nær sine bosteder.
- 485 ● At **skjenketiden i Oslo skal være innenfor dagens ramme på kl. 03.00**, og med myndighet til  
486 bydelsutvalgene til å avgjøre skjenketidene innenfor denne rammen.
- 487 ● **At kontrollapparatet styrkes**, og det må komme raskere og strengere reaksjoner ved brudd på  
488 skjenkebestemmelsene.
- 489 ● At **eldre og pleietrengende rusmisbrukere må få tilrettelagte sykehjemsplasser** for deres  
490 behov.



## 491 Områdeløft

492 Oslo er en delt by. I noen områder er levekårene for befolkningen dårligere enn i andre. Ofte er disse  
493 områdene preget av fattigdom. I mange tilfeller har slike områder også større sosiale problemer,  
494 vanskeligere oppvekstvilkår for barn og unge, større arbeidsløshet og mer konflikter mellom etniske  
495 nordmenn og mennesker med innvandrerbakgrunn. I mange tilfeller er også det fysiske miljøet i slike  
496 områder dårligere enn ellers i byen. Støy og luftforurensning fra privatbiler rammer ofte fattige  
497 hardere enn andre. SV vil styrke kulturen som en del av områdeløftene. Både gjennom kunst og kultur  
498 i bybildet og bomiljøene samt gjennom et bredt kulturtilbud for både barn, unge, voksne og eldre.

499 Opphopning av fattigdom, sosiale problemer, dårlige oppvekstmiljø og miljøproblemer i enkelte  
500 områder er et felles ansvar for byen. SV vil styrke politikken med områdeløft i områder i byen som  
501 faller utenfor velstandsutviklingen ellers. Områdeløftene må være samarbeid mellom staten, Oslo  
502 kommune, de enkelte bydelene og det sivile samfunnet.

503 Områdeløftene i Groruddalen, Tøyen, Grønland, Oslo Sør og Hovseter er gode virkemidler for å sikre  
504 at de mest utsatte områdene i byen har de grunnleggende kvaliteter folk ønsker i sine nærmiljøer.

### 505 SV vil:

- 506 ● **At satsinger som dem på Tøyen, Søndre Nordstrand, Gamle Oslo og Groruddalen, gjøres til**  
507 **varige programmer**
- 508 ● **At Groruddalen, Tøyen, Grønland, Oslo Sør og Hovseter alltid vurderes som innsatsområder**  
509 **når nye velferdsordninger og pilotprosjekter skal etableres eller testes, for eksempel ved**  
510 **reduksjon av brukerbetalinger for barnehager og AKS.**
- 511 ● **Løfte kunst og kultur som en sentral del av områdeløft.**
- 512 ● **Ha en omfattende og grundig evaluering av det fysiske bomiljøet og sikre tilgang til gode**  
513 **områder for rekreasjon i Groruddalen, Tøyen, Grønland, Oslo Sør og Hovseter.**
- 514 ● **Vurdere lokalisering av nye kulturtilbud, kontorkomplekser, idrettstilbud og andre store**  
515 **satsinger i bydelene Groruddalen, Tøyen, Grønland, Oslo Sør og Hovseter.**
- 516 ● **Legge til rette for næringsutvikling i Oslo Sør**
- 517 ● **Vektlegge den lokale forankring og mobilisere lokalsamfunnene.**
- 518 ● **Utvikle differensierte og alternative boformer ved boligsosial innovasjon og sosialt**  
519 **entreprenørskap.**
- 520 ● **Øke ressursinnsatsen i disse områdene fra det offentliges side.**
- 521 ● **Vurdere om områdeløft bør etableres i andre områder av Oslo.**

## 522 God helse for alle

523 Den beste helsehjelpen er å forebygge dårlige helseforhold - dette gjelder både for enkeltmennesker  
524 og for samfunnet som helhet, samfunnet må tilrettelegge for gode helsevalg. Det kan bety å gjøre det  
525 lett å bevege seg, spise fornuftig og ha et godt sosialt liv i samsvar med dine forutsetninger. Selv om  
526 du i utgangspunktet har et eller flere helseproblemer, har du fremdeles en helse å ta vare på. SV vil  
527 prioritere forebygging i helsepolitikken.

528 SV vil arbeide for at alle har full tilgang på nødvendig helsehjelp, uavhengig av diagnose,  
529 funksjonsnedsettelse, bosted, økonomisk status, alder, kjønn, seksuell orientering, etnisitet, språk  
530 eller annet. SV mener at kvaliteten på hele kjeden er et offentlig politisk ansvar. Alle ledd av  
531 helsetjenesten må være kunnskapsbasert og ikke styrt av privatøkonomiske interesser. Vi vil arbeide  
532 systematisk for et bedre psykisk helsevern, offentlige omsorgstjenester som er tilstede når det trengs  
533 og for at ingen i Oslo avslutter livet i ensomhet.

534 Det er store helseforskjeller mellom bydelene og innad i bydelene. Selv om disse forskjellene er mindre  
535 enn i de fleste europeiske storbyer, er den større enn mellom fylkene i Norge. Vold og mobbing i skolen  
536 er et helseproblem; en av ti rapporterer å være utsatt for dette minst en gang i måneden. Bare 65  
537 prosent av ungdomsskoleelevene og 55 prosent av elevene på videregående skole spiser frokost hver  
538 dag.

### 539 SV vil:

- 540 ● **Arbeide for at alle barn skal ha en trygg og sunn oppvekst**
- 541 ● **Videreutvikle den aktive byen** og styrke friluftslivet for å fremme fysisk og psykisk helse.
- 542 ● **Forebygge ensomhet** og styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner, som for eksempel
- 543 Bydelsmødre og frivillighetssentralene.

## 544 Primærhelsetjenesten og det kommunale tjenestetilbudet

545 En godt fungerende primærhelsetjeneste er en forutsetning for at byens innbyggere settes i stand til  
546 å nyte godt av helsebyggende tiltak i offentlig regi. SV vil arbeide for at primærhelsetjenesten  
547 finansieres på en slik måte at ingen økonomiske eller sosiale forhold hindrer folk fra kontakt med  
548 fastlege når de føler behov for det. Oslo bør gå foran, og vise at det er mulig å få til noe i Oslo som kan  
549 tjene som eksempler til etterfølgelse fra statlig hold.

550 SV vil etablere en koordinator til foreldre med barn som er alvorlig syke eller har funksjonsnedsettelse.  
551 Vi vil sikre et tilstrekkelig og verdig dag- og botilbud til personer med funksjonsnedsettelse og at  
552 tilbudet ivaretar den enkeltes individuelle behov. Det er viktig å sørge for nok ansatte og en tilstrekkelig  
553 kvalifisert bemanning i tjenester for personer med funksjonsnedsettelse, særlig når det gjelder  
554 personer med utviklingshemming som vi anser som særlige sårbare for uforutsigbarhet og stort  
555 gjennomtrekk av ansatte.

556 Oslo SV vil at kommunen skal gå foran og gjennomføre en storstilt kampanje for å utrydde hodelus på  
557 skoler og i barnehage.

558 En god oppvekst starter i svangerskapet. Derfor er det viktig at alle nye familier får familieveiledning  
559 når de får barn for første gang. Tilbudet skal være universelt.

560 God ernæringsstatus er svært viktig før, under og etter svangerskap, både for foster og mor. Det bør i  
561 kommunen være tilgang på fagpersonell med solid ernæringsfaglig kompetanse som kan veilede  
562 helsepersonell og ivareta kvinner med særskilte behov under svangerskapet. Dette for å ivareta  
563 kvinnen og barnets helse på best mulig måte.

564 **SV vil:**

- 565 • **Fortsette arbeidet med “Nye Familier”** som er et innovativt hjemmebesøksprogram for nye  
566 familier fra svangerskap til barnet er to år.
- 567 • **At helsesentrene skal ha tilgang på fagpersonell med ernæringsfaglig bakgrunn som kan**  
568 **veilede både helsepersonell og gravide kvinner.**
- 569 • **Sørge for at alle som trenger det sikres koordinerte tjenester.** Det er viktig at alle familier  
570 med funksjonshemmede eller alvorlig syke barn får den hjelpen og oppfølgingen de har krav  
571 på.
- 572 • **Styrke skolehelsetjenesten** i hele byen, som skal tilby gratis allmennlege fram til fylte 20 år
- 573 • **Styrke svangerskapsomsorgen ved å øke kapasiteten ved helsestasjonene** i Oslo, slik at alle  
574 gravide har tilgang til jordmor i 18. svangerskapsuke og fram til fødselen
- 575 • **Sikre at leger i kommunale helsetjenester ikke kan reservere seg** mot å forskrive prevensjon  
576 eller henvise til abortinngrep
- 577 • **Sikre et tilbud av fysioterapeuter, ergoterapeuter og logopeder** i kommunal og ideell regi som  
578 gir et godt tilbud til folk med behov for slike tjenester.
- 579 • **Sikre tilgang til terapibad**
- 580 • **Sikre full tilgang til grunnleggende helsetjenester til papirløse** og andre som oppholder seg  
581 irregulært i Norge, både for å trygge den enkelte og for å beskytte samfunnet mot smittsomme  
582 sykdommer
- 583 • **Sikre og styrke tverrfagligheten i hjemmetjenesten.** Hjemmeboende eldre og pasienter som  
584 utskrives fra sykehus har kompliserte hjelpebehov. Hjemmetjenesten må styrkes med  
585 kompetanse fra flere fagområder som fysioterapi og ernæringsfysiologi for å gi tilfredsstillende  
586 tjeneste.
- 587 • **Utrydde hodelus i Oslo**
- 588 • **Sikre et tilstrekkelig og verdig dag- og botilbud til personer med funksjonsnedsettelse** og at  
589 tilbudet ivaretar den enkeltes individuelle behov.
- 590 • **Sørge for nok ansatte og en tilstrekkelig kvalifisert bemanning i tjenestene for personer med**  
591 **funksjonsnedsettelse**, særlig når det gjelder personer med utviklingshemming som vi anser  
592 som særlig sårbare for uforutsigbarhet og stort gjennomtrekk av ansatte.
- 593 • **Etablere tydelig ansvar for koordinering av pasientforløp for mennesker med kroniske**  
594 **sykdommer og eldre med mange diagnoser.**

## 595 **Lokalsykehus på Aker, beholde Ullevål**

596 Det viktigste målet i sykehuspolitikken er et trygt og godt sykehusstilbud til alle som bor i Oslo. Vi vil få  
597 på plass en ny storbylegevakt og et nytt lokalsykehus på Aker, og opprettholde Ullevål sykehus som  
598 det fremragende akuttmedisinske tilbud det er til Oslos befolkning.

599 Sykehuskapasiteten for Oslos befolkning er under sterkt press, og beregninger viser at A-hus vil ha  
600 nådd sin fulle kapasitet innen 2030. Helse Sør-Øst har planer om å omstrukturere sykehusstilbudet i  
601 Oslo. Region- og lokalsykehusfunksjoner for tre bydeler skal legges til Gaustad. Radiumhospitalet og  
602 Regional sikkerhetsavdeling skal få nye bygg, og det skal bygges et nytt lokalsykehus for Groruddals-  
603 bydelene på Aker-tomta. Oslo SV er urolig for at nedlegging og flytting av Ullevål sykehus vil kunne ha  
604 negative konsekvenser for utviklingen av medisinske fagmiljøer i verdensklasse.

605 **SV vil:**

- 606 • **Utrede videre sykehus på Ullevål-tomta og gå i mot alle eventuelle planer om nedleggelse**
- 607 **og salg inntil alternativene er fullverdig utredet**
- 608 • **Jobbe for at Stortinget instruerer Helse Sør-Øst til å gi finansiering av lokalsykehuset på Aker**
- 609 **høyeste prioritet og at investeringsplaner med rekkefølgebestemmelser for prosjektene**
- 610 **fremlegges.**
- 611 • **At Oslo kommune bruker sin forhandlingsposisjon og reguleringsmyndighet for å sikre at**
- 612 **framdriften på bygging av lokalsykehuset på Aker blir første prioritet.**
- 613 • **At Frognersesterbanen bygges ut slik at det kan kjøres 6-vogners tog til Gaustad, og at**
- 614 **gangtrasèen mellom Gaustad stasjon og Rikshospitalet oppgraderes.**

615 **Tannhelse er folkehelse**

616 Tannhelse er en svært viktig del av helsen, og tannlegetjenesten hører naturlig med i det offentlige  
617 helsevesenet. Derfor bør tannbehandling dekkes av det offentlige på lik linje med annen behandling i  
618 spesialisthelsetjenesten.

619 **SV vil:**

- 620 • **Styrke den offentlige tannhelsetjenesten.** Inntil en tannhelsereform i statlig regi kommer på
- 621 **plass, bør Oslo gå foran og arbeide for at flere grupper av Oslos innbyggere skal få et bedre og**
- 622 **rimeligere offentlig tannhelsetilbud.**
- 623 • **Utvide gratis tannbehandling til fylte 20 år.**

## 624 Et trygt og inkluderende arbeidsliv

625 Oslo skal være et godt og inkluderende sted å jobbe, med trygge arbeidsforhold og gode arbeidsvilkår.  
626 Faglige rettigheter vurderes som en styrke i arbeidslivet og fagbevegelsen skal være en naturlig  
627 samarbeidspartner.

628 I Oslo kommune skal heltidsstillinger være regelen - deltidsstillinger unntaket. De lavest lønnede skal  
629 få et løft. De ansatte skal være en ressurs, og kompetanseheving for å møte nye utfordringer skal være  
630 en selvfølge. De ansattes kompetanse skal brukes aktivt for å gjøre byen bedre. Det skal ansettes  
631 lærlinger i hele kommunen. Alt for mange står i dag utenfor arbeidslivet. Det er viktig at det etableres  
632 flere tilrettelagte arbeidsplasser, både i det ordinære arbeidslivet og i skjermet virksomhet.  
633 Det er en prioritert oppgave å legge til rette for at flere uføre kan ta i bruk restarbeidsevnen sin.

634 Bransjer som renhold og restaurant har svakt organiserte arbeidstakergrupper. Eierne utnytter dette  
635 og tilbyr betingelser langt under tariffbestemmelsene og gjennom ulovlig innleie. Oslo SV vil fjerne  
636 bemanningsbyråenes dominans i byen og sikre trygge ansettelser. Ansatte skal være trygge hvis de tar  
637 opp kritikkverdige forhold. Medbestemmelse skal være normen.

638 I Oslo foregår det utstrakt kriminell virksomhet i enkelte bransjer: Bygg og anleggssektoren preges i  
639 dag av underbetaling, svart økonomi og uoversiktlige kjeder av underleverandører. Det skal selvsagt  
640 ikke være plass til kriminelle selskaper som tjener penger på å bygge byen. Oslo SV vil bekjempe denne  
641 kriminaliseringen som preger deler av arbeidslivet og stanse den utviklingen vi ser innen bygg- og  
642 anleggssektoren.

643 Innen mange bransjer og yrker blir også stadig flere tvunget til å bli selvstendig næringsdrivende, etter  
644 press fra arbeidsgiver. Dette er en utvikling som fører til utrygghet for den enkelte og et mer uregulert  
645 arbeidsmarked for samfunnet.

646 Som ellers i landet jobber de fleste innen pleie og omsorg, barnehager og AKS i deltid. Fordi det er  
647 kvinner som har sitt arbeid i denne sektoren, fører det til at kvinnen blir økonomisk avhengig av  
648 partneren sin. Lavtlønte og deltidsarbeidende har liten eller ingen mulighet til å kjøpe seg bolig. På  
649 kort sikt må dagens deltidskultur i kvinnedominert sektor erstattes med en heltidskultur, og det bør  
650 være et mål at minst 75 prosent av de ansatte jobber i hele stillinger.

651 Mange familier sliter med å få tiden til å strekke til. Dette er en av årsakene til at kvinner velger deltid,  
652 mens menn må jobbe mer for å kompensere for bortfall av inntekt.

653 Mange av Oslo kommunes tjenester har blitt konkurranseutsatt. Private aktører henter ut fortjeneste  
654 på å drifte ulike tjenester for Oslo kommune. Når virksomheter legges ut på anbud, kan anbydere  
655 primært konkurrere ved å redusere kvaliteten eller ved å gi de ansatte dårligere lønn- og arbeidsvilkår.  
656 Anbudsrunder fører i tillegg til ustabile og utrygge arbeidsplasser. SV vil at kommunen skal føre driften  
657 av sykehjem, helse- og omsorgstjenester, drift av grøntanlegg, vei, renhold og renseanlegg tilbake til  
658 kommunen (rekommunalisering), når kontraktene utløper, eller sørge for at de driftes av ideelle  
659 organisasjoner. SV vil beholde avfallshåndteringen i kommunal regi.

660 **SV vil:**

- 661 • Sikre at den vedtatte Oslo-modellen for et seriøst arbeidsliv følges opp aktivt av byrådet.
- 662 • Sette i gang prosjekter med mål om å få etablert en heltidskultur i kommunen
- 663 • Ved anbud skal kommunen kunne stille krav til fast ansettelse

- **Innføre forsøk med 6-timersdagen** på utvalgte arbeidsplasser i kommunen.
- **Velge leverandører som har tariffavtale** eller lønns- og arbeidsvilkår tilsvarende tariffavtale eller er villige til å inngå tariffavtale hvis ansatte krever det.
- Arbeide for at den foreslåtte endringen om å **forby bemanningsbransjen** blir vedtatt
- At kommunen som arbeidsgiver **praktiserer de reglene som gjaldt i arbeidsmiljøloven før endringene i 2015 om midlertidige ansettelser og ansettelsesvern.**
- Gi rom for at det er **arbeidsplasser for folk med varig nedsatt arbeidsevne** i kommunale virksomheter.
- At Oslo kommune har **forpliktende likelønnsplaner** i alle virksomheter.
- At Oslo kommune i kommende tariffoppgjør prioriterer likelønn i kommunens virksomheter, blant annet gjennom å **vurdere likelønnspotter**

**DISSENS 10: Et mindretall på tre ønsker å stryke punktet over. (Siv Karin Kjøllmoen, Terje Farestveit og Unni Berge).**

- Bygge et mer aktivt **samarbeid mellom NAV, kommunale virksomheter og attføringsbedrifter** som eies helt eller delvis av Oslo kommune.
- Fortsatt satse på et **inkluderende arbeidsliv ved å etablere nye VTA-plasser** (varig tilrettelagte arbeidsplasser) og videreutvikle ordningene som tar sikte på å ansette folk med nedsatt funksjonsevne eller funksjonsnedsettelse i Oslo kommune
- At kommunen og bydelene sikrer **rekruttering av fagfolk til oppvekst, helse- og omsorgssektoren, samt sikrer ufaglærte fagopplæring på arbeidsplassen**
- Sikre at relevante kommunale arbeidsplasser og kommunens leverandører også har ansatt **læringer**
- At kommunen **viderefører tillitsreformen** i samarbeid med de ansatte.
- Jobbe aktivt for å styrke **arbeidet mot arbeidslivskriminalitet.**
- Styrke de kommunale og ideelle **arbeidsmarkedsbedrifter**
- Videreføre satsingen på **NAVs helhetlige tilbud, særlig til fattige familier**
- Bedre mulighetene for **etter- og videreutdanning innen helse- og omsorgsområdet** særlig for assistenter og fagarbeidere
- At FNs arbeidsorganisasjon (**ILO**) **konvensjon 137 legges til grunn** for havnedrift.
- At Oslo kommune skal være en etisk aktør som legger **FNs arbeidsorganisasjon, ILO sine seks kjernekonvensjoner for anstendig arbeid til grunn for sin innkjøpspolitikk.**
- At Oslo kommune skal stille krav til arbeidsvilkår blant sine leverandører, ved å **innføre karanteneordning for alvorlige brudd på arbeidsmiljø- og allmenngjøringsloven.**

## **Arbeid for alle**

Alle skal kunne leve av sin egen arbeidsinntekt. Det er en hovedpilar for en rettferdig samfunnsøkonomi. Arbeid gir også verdighet og mening. Å være del av et arbeidsliv gjør deg til medlem av samfunnet.

Alle får likevel ikke ta del i dette avgjørende området av livet. De har mistet arbeidsplassen sin, de er syke eller uføre og har vært ute av arbeid en tid eller de har aldri kommet inn i arbeidslivet ennå av forskjellige årsaker.

Det finnes en rekke arbeidsmarkedstiltak og kvalifiseringsprogram som tar sikte på at deltakerne skal komme i lønnet arbeid. Å delta i slike arbeidsmarkedstiltak gir rett til kvalifiseringsstønad eller tiltakspenger. Kvalifiseringsstønad og tiltakspenger gjør at mange barnefamilier kommer over

707 fattigdomsgrensen i programperioden. Men ikke alle får slike tilbud, og for mange er tiltakene ikke  
708 tilstrekkelige for å komme i arbeid. Mange arbeidsledige opplever det svært demotiverende å bli vist  
709 tilbake igjen og igjen til nye jobbsøkerkurs, praksisplasser og andre program som ikke virker.

710 Lønnstilskudd og fagopplæring er viktige tiltak for å få folk i arbeid. Tiltaket lønnstilskudd betyr delvis  
711 finansiering av lønn som den langtidsledige eller langtidssyke kan ta med når han/hun søker jobb.  
712 Fagopplæring er en langsiktig investering i unge mennesker som potensielt har 30-40 år igjen av et  
713 yrkesaktivt liv.

714 Personer med funksjonsnedsettelse har særskilte vansker med å komme inn på arbeidsmarkedet.  
715 Oslo kommune må prioritere tiltak som bidrar til at også personer med funksjonsnedsettelse kommer  
716 i arbeid.

717 **SV vil:**

- 718 • **At Oslo kommune skal jobbe for at Staten skal gi alle som ikke er i arbeid rett til**  
719 **kvalifiseringsprogram eller tiltak med sikte på ordinært arbeid**
- 720 • **At alle som har fullført 2-årig kvalifiseringsprogram/ tiltak og fortsatt ikke er kommet i arbeid**  
721 **skal ha rett til tilbud om ordinært arbeid med lønnstilskudd** eller individuell mulighet for  
722 fagutdanning med kvalifiseringsstønad eller lærlingelønn
- 723 • **At NAV lokal styrkes slik at de kan prioritere tiltakene fagopplæring og lønnstilskudd i**  
724 **samarbeid med ryddige arbeidsgivere og videregående skole**
- 725 • **At det utredes hvordan tiltakene kan gjennomføres** innenfor en omprioritering av  
726 bevilgningene til arbeidsmarkedstiltak.
- 727 • **At Oslo kommune styrker sin innsats med trainee-ordning for personer med**  
728 **funksjonsnedsettelse** og oppretter flere arbeidsplasser i det ordinære arbeidslivet som er  
729 tilpasset personer med funksjonsnedsettelse.
- 730 • **At Oslo kommune videreutvikler prosjekter for å sikre at flere med funksjonsnedsettelse**  
731 **kommer i arbeid.**

## 732 **500 kommunale arbeidsplasser for ungdom**

733 Arbeidslivet stiller i stadig større grad høye krav til kompetanse til arbeidstakere. Arbeidstakere med  
734 lite eller ingen utdanning ut over grunnskolen står derfor svakt på arbeidsmarkedet. Dette er ofte  
735 mennesker som har andre problemer i tillegg.

736 For ufaglært ungdom (inntil 26 år) som har falt ut av den videregående skolen og som trues av varig  
737 utenforskap vil SV fremme særlige tiltak. Kommunen skal, gjerne i samarbeid med andre bedrifter og  
738 institusjoner, skape arbeid for 500 unge mennesker. Kommunen driver allerede i dag noe tilsvarende  
739 virksomhet for rusavhengige («Nyttig arbeid»). Dette skal være tiltak som settes i verk tidligere, for  
740 eksempel i forbindelse med at ungdom faller ut av den videregående skolen. Arbeidet vil være  
741 tidsavgrenset til to år med mulighet til forlengelse i ett til to år. Hensikten er å føre ungdommene inn  
742 i det ordinære arbeidslivet etterpå. Derfor skal disse arbeidsplassene kombineres med  
743 kompetanseheving for den enkelte, og ha et tett samarbeid med og oppfølging av NAV. Det er en  
744 forutsetning at ungdommene får en kort skolering om hva det vil si å stå i arbeid før de entrer  
745 arbeidsplassen. Dette programmet kan kobles opp mot "praksiskandidatordningen". Arbeidstakeren



746 vil kunne få dokumentasjon på kvalifikasjon som for eksempel assistent og vil ha mulighet til komme  
747 videre med kvalifikasjon i retning av fagbrev. Kommunen skal ikke fire på kravene til fagbrev i sin  
748 ordinære virksomhet. Der bemanningsnormer osv. er etablert, slik som i barnehagesektoren, vil det  
749 ikke være aktuelt å sette inn ufaglært arbeidskraft til fortrenghet for nødvendig bemanning.

750 **SV vil:**

- 751 ● **Etablere 500 arbeidsplasser for ufaglærte ungdom i Oslo i kommunal regi, gjerne i samarbeid**  
752 **med andre arbeidsgivere. Arbeidsplassene skal være tidsavgrensede og ha**  
753 **kompetanseheving og kvalifisering for videre arbeid som formål**
- 754 ● **Etablere tilbud om kompetanseheving for ufaglærte unge arbeidstakere.**  
755

756 **DISSENS 11: Et mindretall på en (bestående av Unni Berge) vil erstatte hele underkapittelet over med**  
757 **følgende underkapittel:**  
758

### 759 **Arbeid til alle ungdommer**

760 Arbeidslivet stiller i stadig større grad høye krav til kompetanse til arbeidstakere. Veien inn i  
761 arbeidslivet går gjennom å få nødvendige kvalifikasjoner.

762 For en del ungdommer er overgangen fra skole til voksent arbeidsliv tøff. Ungdom med lite eller ingen  
763 utdanning ut over grunnskolen står svakt på arbeidsmarkedet. En del av ungdommene har også andre  
764 problemer i livet, og manglende tilknytning til arbeidslivet vil kunne forsterke problemene. Særlig  
765 bekymringsfull er situasjonen for gutter, som har dårligere skoleresultater enn jenter på  
766 ungdomsskolen og som oftere har frafall på videregående skole. Man ser også en urovekkende forskjell  
767 i andelen som får læreplass mellom gutter med innvandrerbakgrunn og øvrige gutter.

768 Både for fellesskapet og den enkelte er det viktig at ungdom som sliter eller allerede har falt utenfor,  
769 får nye veier inn i arbeidslivet. Noen ungdommer har behov for individuell oppfølging og hjelp til å  
770 velge riktig og til å kommunisere med skole og arbeidsliv. Andre trenger tilrettelegging av  
771 arbeidspraksis eller hjelp med å håndtere personlige problemer.

772 Oslomodellen for et anstendig arbeidsliv skaper et sug etter faglært arbeidskraft. Det er derfor viktig  
773 at kommunen hjelper ufaglærte til å ta fagutdanning, for å dekke dette behovet.

774 **SV vil**

- 775 ● **Starte arbeidet for arbeidslivstilknytning allerede på ungdomsskolen.** Gjennomføre et  
776 pilotprosjekt der elever fra ungdomstrinnet kan ta noe av undervisningen på en yrkesfaglig  
777 videregående skole. Sørge for at flere ungdomsskoler tilbyr Arbeidslivsfag.
- 778 ● **Sikre at flere får kompetanse fra videregående utdanning.** Gjennomføre prosjektet med et  
779 11. skoleår for de som ønsker det. Slik får de som ønsker det mulighet til å fordype seg lengre  
780 i det som er vanskelig. Satsingen kombineres med tett oppfølging, karriereveiledning og  
781 tilrettelagt arbeidspraksis.
- 782 ● **Ungdom som sliter skal ha hjelpen nær.** Satsingen på skolehelsetjenesten,  
783 oppfølgingstjenesten og på NAV-veiledere som er til stede på de videregående skolene skal  
784 styrkes.



- 785
- 786
- 787
- 788
- 789
- 790
- 791
- 792
- 793
- **Kommunens sommerjobbprosjekt skal formidle sommerjobb til minst 2000 ungdommer**, i kommunen og samarbeidende bedrifter. Sommerjobb styrker ungdoms tilknytning til og erfaring fra arbeidslivet, og gir ungdom mulighet til å tjene egne penger.
  - **Gi folk en ny sjanse til kvalifiserende utdanning.** Ufaglært arbeidsledig ungdom skal tilbys yrkesfaglig utdanning med mye arbeidspraksis og tett oppfølging underveis, med tanke på å kvalifisere seg innen sektorer der Oslomodellen øker behovet for faglært arbeidskraft. Tilbudet skal gis uavhengig av formell rett til videregående opplæring.
  - **Gi folk en ny sjanse til arbeid.** Kommunen skal bidra til at folk med hull i CVen blir prioritert til intervju når nye stillinger skal besettes.

## En ny næringspolitikk

795 I møte med de globale endringene som treffer Norge, trengs en aktiv næringslivspolitik. Oslo  
796 kommune spiller en viktig rolle som premissgiver for næringslivet gjennom gode offentlige tjenester  
797 og god kunnskapspolitikk. SV vil at kommunen aktivt skal legge til rette for en variert næringsutvikling  
798 for å sikre byens nåværende og fremtidige arbeidsplasser. Samtidig skal dette ses i en naturlig  
799 sammenheng med den generelle byplanlegginga, som balanserer ulike interesser og tar hensyn til et  
800 variert tilbud, bomiljø og aktiv bruk av byen.

801 Et inkluderende og variert næringsliv er viktig for samfunnet. En aktiv bolig- og byutviklingspolitikk skal  
802 reflektere behovene for å starte og drive nye bedrifter i Oslo. Byens arbeidsplasser ivaretas ved å sikre  
803 at lokalt næringsliv er prioritert.

804 Det er viktig at det offentlige oppleves som relevant og moderne for at folk skal ha tillit til  
805 velferdsstaten. I en verden hvor store multinasjonale selskaper leverer tjenester globalt og digitalt er  
806 derimot faren stor for at forskjellene mellom folk vil øke. De som har penger vil kunne kjøpe seg  
807 tjenester der de ønsker, mens resten er avhengig av tilbudet fra det offentlige. Da vil også skatteviljen  
808 synke. Oslos sentrale satsing på digitalisering, informasjonssikkerhet og oppbygging av kommunal  
809 kompetanse i hele organisasjonen må derfor fortsette slik at kommunen ikke bare blir en bestiller av  
810 kommersielle løsninger. Teknologi gir store muligheter for det offentlige til å levere tjenester til folk i  
811 det omfanget de har krav på – når de trenger det – sømløst og uavhengig av hvordan det offentlige er  
812 organisert internt. Kommunale tjenester skal leveres proaktivt slik at innbyggerne ikke lenger skal  
813 behøve å forholde seg til kompliserte søknadsprosesser. Kommunen skal fortsette å være en moderne  
814 og innovativ tjenesteyter, og gjennom digitalisering skal den levere stadig bedre tjenester.  
815 Digitalisering av det offentlige er ikke et mål i seg selv, men et virkemiddel for å gjøre tjenestene til  
816 innbyggerne bedre og mer effektive.

817 Kommunen skal fortsette å være en moderne og innovativ tjenesteyter, og gjennom digitalisering skal  
818 den levere stadig bedre tjenester. Kommunen spiller også en viktig rolle som eier. Oslo Kommune skal  
819 være en aktiv og framtidsrettet eier, og vurdere å øke sin eierandel i samfunns viktig infrastruktur. For  
820 å sikre et fortsatt godt offentlig eierskap skal kommunens eierskapsprinsipp legge vekt på grønn- og  
821 inkluderende vekst. For å oppnå større åpenhet om de verdiene som eies og forvaltes av kommunen,  
822 skal Oslo legge fram en årlig eierskapsmelding.

823 **SV vil:**

- 824 • **At kommunale tjenester skal bli mer proaktive**, tilpasset den enkelte innbygger og dennes  
825 behov uavhengig av hvem som har ansvaret
- 826 • **At kommunen skal samarbeide med lokale leverandører for å utvikle norsk IT-næring**
- 827 • **Opprette næringsklynger flere steder i byen med vekt på framvoksende sektorer og grønn**  
828 **teknologi.** Hvis NRK flytter fra Marienlyst, og kan området være et av de stedene som er  
829 naturlig å vurdere, gjerne i kombinasjon med boligutvikling. Nærheten til universitets-,  
830 forsknings- og teknologimiljøene på Blindern og i Gaustadbekkdalen kan gjøre dette særlig  
831 aktuelt
- 832 • **Aktivt bruke byutvikling og boligpolitikk for å bevare mangfoldet i lokalt næringsliv**, samtidig  
833 som man tilrettelegger for varetransport i bilfrie områder.
- 834 • **Utrede muligheten for et differensiert avgiftssystem for å belønne bedrifter som driver**  
835 **sosialt og miljømessig godt**, eller leverer arbeidsplasser i utsatte byområder.

- 836
- 837
- 838
- 839
- 840
- 841
- 842
- 843
- Sørge for at minst **20 prosent av Oslo Kommunes innkjøp kommer fra lokalt næringsliv**, med vekt på små og mellomstore firma.
  - **Videreutvikle kommunale eierskapsprinsipp**, og etablere en årlig kommunal eierskapsmelding.
  - **Effektivisere kommunen gjennom digitalisering og kompetanseheving**, og benytte de frigjorte ressursene til å levere enda bedre tjenester blant annet til næringslivet.
  - **Sikre fortsatt offentlig styring og drift av viktig infrastruktur**, deriblant Oslo Havn og andre kommunale foretak.

## Byutvikling

845 Det er en menneskerett å ha et skikkelig sted å bo. Byutviklingen skal ha som mål å gjøre Oslo trivelig,  
 846 miljøvennlig og rettferdig. Den skal bidra til godt bomiljø, bedre byliv, nærhet til rekreasjonsområder  
 847 og arbeidsplasser. Hverdagen skal bli enklere for folk, og transportbehovet mindre.  
 848 Nærmiljøfunksjoner som skoler, barnehager, lokalt kultur- og idrettstilbud, handel og tjenester skal  
 849 være nært der folk bor, og det skal være god tilgang til grønne lunger, parkdrag, torg og møteplasser.  
 850 Det naturlige valg skal være å gå, sykle eller reise kollektivt. Bylivet skal være kortreist og nært. SVs  
 851 mål er at hele byen skal ha rene vassdrag og gjennomgående grøntdrag.

852 Noe av det unike med Oslo er muligheten til å bo i en storby og samtidig være så nær store natur- og  
 853 grøntområder. SV vil sikre naturmangfoldet og ta vare på kvaliteten på naturopplevelsene i marka,  
 854 strandsonen, i fjorden, langs by-vassdragene og i de mange urbane grøntområdene. Byen må utvikles  
 855 slik at arealbehovet for parkering, transport av folk og varer blir redusert.

856 En forventet sterk befolkningsvekst, med en økende andel eldre, vil gjøre det enda vanskeligere å  
 857 skaffe seg bolig. Dette vil gi press på boligprisene og er en miljøutfordring. SV vil legge vekt på å legge  
 858 til rette for flere og godt tilpassede boliger for alle, i hele byen.

859 SV vil at byplanleggingen aktivt skal motarbeide de store levekårsforskjellene i Oslo. Oslo skal ha en  
 860 tett og godt planlagt by- og sentrumsutvikling til det beste for byens innbyggere. Vekst skal skje etter  
 861 planer vedtatt av de folkevalgte og folks behov, ikke etter markedskreftenes ønsker.

862 God bruk av arealene er med på å bevare fellesarealer som lekeplasser, parker og Oslomarka når  
 863 befolkningen vokser. Fortettingen skal gjøres på en måte som sikrer god kvalitet, lysforhold, byrom og  
 864 offentlige møteplasser. Estetiske kvaliteter skal kreves i reguleringsplanene. Småhusplanen skal sikre  
 865 varierte bomiljø. Ved fortetting skal eksisterende bomiljø i minst mulig grad berøres.

866 **SV vil:**

- 867 • **Utvikle bysentra.** Utvikle en sentrumsstrategi for de ytre bydelene med vektlegging på sosiale  
 868 møteplasser, gode tilbud og bidra til at områder rundt etablerte kjøpesentra åpnes mot  
 869 bebyggelsen og blir naturlige møteplasser
- 870 • **At den videre planleggingen av store arbeidsplasser organiseres rundt banebasert**  
 871 **kollektivtransport.** Vi vil tilrettelegge for en blandet by der de viktigste tilbud skal kunne nås  
 872 på 10 minutter i alle bydeler.
- 873 • **At byutviklingen skal baseres på kvalitet, gode byrom og bokvaliteter.** Naturområder, parker,  
 874 byrom og møteplasser mellom generasjonene, fritid og aktivitet innbyr til sosialt liv og bedre  
 875 helse og at såkalt fiendtlig byarkitektur (f.eks. benker man ikke kan ligge på) skal fases ut.
- 876 • **Ivareta byens særpreg.** Bevaring er god miljøpolitikk og gir sterkere identitetsfølelse. Styrke  
 877 kulturminnevernet og helhetlige bygningsmiljøer. Det bør sikres tilstrekkelig med parker,  
 878 byrom, møteplasser mellom generasjoner og for fritid og aktivitet, samt grøntområder med  
 879 universell utforming
- 880 • **At Områdeplaner og reguleringsplaner må ha reell beboermedvirkning gjennom plansmier**  
 881 **og innbyggerforslag.**
- 882 • **At Gjertsrud/Stensrud** ikke skal bygges ut før banetransport er sikret
- 883 • **Hovinbyen og Furuset** må fortsatt prioriteres som utviklingsområder, samtidig som Fjordbyen  
 884 utvikles videre med god adgang til sjøen, og flere bademuligheter

- **Aktivt jobbe for å motvirke vertikal segregering** ved utvikling av nye områder for å hindre høye hus hvor de dyreste leilighetene øverst er lyse og romslige mens de nederste og rimeligere nesten ikke har dagslys
- **At Flere områder må få soner med avgrenset biltrafikk** for et bedre byliv
- **Sikre plasser for barns lek.** Aktiv lek og aktivitet krever større plass enn hva som hittil er avsatt i de nye byområdene
- **Gjøre Oslo mer universelt utformet for å sikre framkommelighet for alle**
- **Sette opp flere sittebenker, som hvile- og møteplasser**
- **Sørge for flere offentlige toaletter.** Det må legges sterkere til rette for alminnelig tilgang til toalett
- **Øke antall kolonihager, parselhager og skolehager**
- **At området rundt Akershus festning skal tilbakeføres til byen og folket.** I dag er Akershus festning et avsperrert, militært område. Kommunen skal jobbe for at staten starter en utredning av saken slik at en av de mest spennende byutviklingsmulighetene kan realiseres.
- **Sikre allmenn sjøtilgang.** Større deler av Oslos strandsone må sikres som rekreasjonsområder. Øyene skal være tilgjengelige, og man skal hindre videre utbygging.
- **Breddene langs byens vassdrag skal bevares,** og flere områder langs elvene skal tilrettelegges som rekreasjonsområder. Kravet om at det ikke bør bygges nærmere enn 20 meter fra vannkant må respekteres. I noen tilfeller bør denne sonen utvides. Vannkvaliteten i fjorden og vassdragene skal forbedres.
- **At Oslos ti hovedvassdrag i byggesonen utvikles til blågrønne rekreasjonsområder** med grøntområder, badeplasser og turveier i deres fulle lengder
- **At Oslo skal kunne takle store nedbørsmengder uten** omfattende materielle skader eller forurensing. Avløpssystemet må tilpasses og vassdrag og bekker gjenåpnes for å naturlig lede vann og sikre miljøet langs vassdragene, og nye vannspeil etableres. Kommunens strategi for overvannshåndtering må følges opp.
- **Grå arealer skal bli grønnere.** Betong- og asfaltflater tidligere brukt til parkering og veier må begrenses og omgjøres permanent eller midlertidig til for eksempel parker, gode grønne byrom, lekeplasser eller sykkelveier.
- **Etablere naturbaser** for barnehager og skoler i Marka.
- **Redusere reklameeksponering,** spesielt ved barnehager og skoler.
- **Arbeide for nasjonalpark i Østmarka**
- **Bevare Markagrensa.** En viktig verdi ved Oslomarka er at det er et stort naturområde.

DISSENS 12: Et mindretall på én ønsker å erstatte kulepunktet over med det følgende (Per Botolf Maurseth):

- Justere markagrensa i vestlige bydeler for å legge til rette for bygging av nye boliger der det er hensiktsmessig.
- Sette av kommunale parkeringsplasser over hele byen til bildelingsbiler. Prioriterte områder bør være ved knutepunkter og i områder med mange boliger.
- Sikre at flest mulig kan utnytte fjorden gjennom å legge til rette for bruk av kajaker, roing og småbåter.
- at alle nye kommunale bygg skal vurderes bygget med plussus-standard.
- Ved ombygging av området bør Akerselva gjenåpnes for befolkningen slik at trafikkbelastning fra Bjørvika og inn i boligområder på Grønland og Tøyen reduseres
- Arbeide for at NRK flyttes til Groruddalen.

DISSENS 13 A: Et mindretall på tre ønsker å stryke kulepunktet over. (Carl Morten Amundsen, Terje Farestveit og Edle Daasvand)

932 DISSENS 13 B: Et mindretall på to ønsker å erstatte kulepunktet over med det følgende. (Unni Berge  
933 og Karin Harnæs Hoel)

934 • **At dersom NRK flyttes, skal man finne en lokalisering ved *et kollektivknutepunkt med god***  
935 ***banetilgjengelighet.***

936 • **Sikre en trygg by gjennom forebygging:** Sikre at det er god kapasitet til oppfølging av  
937 samfunnssikkerhets- og forebyggingsarbeid ved Beredskapsetaten og andre virksomheter.  
938 Sikre godt samarbeid med nødetatene om framkommelighet for deres kjøretøy i byen.

## Rettferdig boligpolitikk

940 Det er en menneskerett å ha et skikkelig sted å bo. SV ønsker en boligpolitikk som gjør denne retten  
941 reell. SV jobber for en rettferdig boligpolitikk der folkevalgte i Oslo, i samarbeid med staten bidrar, slik  
942 at også de som har lav inntekt og manglende egenkapital har råd til å kjøpe eller leie boliger til levelige  
943 priser.

944 Store sosiale forskjeller på tvers av byen er også noe som gjenspeiles i befolkningens sammensetning  
945 og boligpriser. Boliger er i for stor grad blitt spekulasjonsobjekt som bidrar til økte økonomiske  
946 forskjeller. Dette ødelegger også muligheten for å skape gode blandinger av befolkningsgrupper i  
947 samme nærmiljø. Heterogene bomiljø fremmer toleranse og tillit og motvirker fordommer og  
948 fremmedfrykt.

949 En god boligpolitikk har en variert bebyggelse, god tilgang til skoler, barnehager, idrettsanlegg,  
950 kollektivtilbud og arbeid. Områdeutvikling må bidra til lokal næringsvirksomhet og kulturtilbud.

951 Bolig til overkommelige priser er et viktig verktøy i kampen mot forskjells-Oslo. Den sterke veksten i  
952 boligpriser gjør det vanskelig å sikre at folk med normale inntekter får råd til å bo. Befolkningsveksten  
953 i årene fremover gjør en radikal endring av boligpolitikken nødvendig. Boligpolitikken kan ikke være  
954 totalt dominert av private utbyggingsinteresser, men må inn under folkevalgt kontroll.

955 **SV vil:**

- 956 • **Etablere et kommunalt tomte- og utviklingsselskap** som skal tilrettelegge og styre viktige  
957 utbygginger og sikre tilstrekkelig høy byggeaktivitet. SV foreslår at det settes av 4 milliarder  
958 kroner til egenkapital for et slikt selskap og at behovet for ressurser vurderes jevnlig
- 959 • **At kommunen bygger boliger for utleie.** Formålet er at flere skal kunne leie sikkert, over en  
960 lengre tid og til regulerte priser. Dette vil gjøre at leie kan være mer forutsigbart enn i dag
- 961 • **Bruke Husbankens ordninger** som skal hjelpe vanskeligstilte til å kjøpe bolig. Dette kan være  
962 leie-for-eie, startlån, boligtilskudd, eller tilvisningsavtaler
- 963 • **Utrede tiltak mot utbyggere som holder igjen bygging av boliger på ferdigregulerte,**  
964 **byggeklare tomter**
- 965 • **At det prioriteres nødvendige tiltak for å sikre at gamle og funksjonshemmede kan fortsette**  
966 **å bo hjemme.** Dette innebærer blant annet økonomisk støtte for nødvendig installasjon av  
967 heis og prioritering av sklisikre veier og fortau vinterstid. For dem som ikke kan bo hjemme,  
968 må det utvikles tilbud i omsorgsboliger
- 969 • **At kommunens botilbud omfatter flere og ulike boformer**
- 970 • **Vurdere strengere regulering av utleie** for å unngå at leiligheter blir brukt som hybelhus
- 971 • **At kollektivtilbud bygges ut slik at botilbud blir mer attraktivt.** Dette vil fordele boligpresset  
972 jevnere
- 973 • **Sikre at når det planlegges nye større boligområder** er kollektivløsninger og skoler,  
974 barnehager, idrettsanlegg, byrom og annen infrastruktur på plass når folk flytter inn
- 975 • **Endre leilighetsnormen flere steder** slik at vi kan sikre flere store familieboliger, spesielt i indre  
976 øst.
- 977 • **Øke antallet kommunale utleieboliger, leie disse ut til kostpris** og spre disse over hele byen
- 978 • **Øke satsingen på vedlikehold og rehabilitering** av kommunale boligbygg og la Boligbygg KF  
979 beholde større del av overskuddet for vedlikehold og nybygging
- 980 • **Tilrettelegge for flere generasjonsboliger, eldrekollektiv og alternative boliger for demente**

- 981        • **Kartlegge veiene barn bruker,** for å kunne trygge skoleveier og lekeområder. Maksimal  
982        kjørehastighet i boliggate skal være 30 km/t.
- 983



## 984    **Idrett og friluftsliv**

985    Fysisk aktivitet i form av idrett og friluftsliv er viktige bidrag til god folkehelse og livskvalitet.  
986    Plasseringen mellom Marka og fjorden gjør Oslo til en unik hovedstad med rik tilgang til friluftsliv og  
987    naturopplevelser for hele befolkningen.

988    SVs mål er at alle skal ha mulighet til å utøve en eller annen form for fysisk aktivitet i hverdagen  
989    uavhengig av økonomisk bakgrunn, klassetilhørighet, alder og funksjonsnivå. Både den organiserte  
990    idretten og egenorganiserte aktiviteter bidrar til dette. SV vil styrke den organiserte idretten og  
991    friluftslivet og gjøre det enklere å være fysisk aktiv også i egenregi. Det er et mål at flere skal drive  
992    fysisk aktivitet. SV mener at hovedhensikten med barne- og ungdomsidretten er å tilrettelegge og  
993    gjennomføre aktivitetsopplegg som fører til at barn og unge får lyst til å drive idrett og fysisk aktivitet  
994    generelt og tilegner seg en bevegelseserfaring som også muliggjør en eventuell fremtidig  
995    idrettskarriere. Idretts- og friluftslivsbevegelsen har en viktig rolle i norsk frivillighet og er en viktig del  
996    av mange menneskers liv og identitet.

997    SV vil øke aktivitetstilskuddene til de frivillige friluftslivsorganisasjonene og frivillighetssentralene for  
998    å etablere lavterskeltilbud til befolkningen.

999    SV vil at det først og fremst er kommunen som skal bygge og eie idretts- og friluftslivsanlegg. Når nye  
1000    skoler bygges, vil SV at det samtidig bygges flerbrukshall og andre anlegg i tilknytning til skolene der  
1001    hvor det er behov i området. SV vil øke og utvikle samarbeidet mellom idrett, friluftsliv og skolen,  
1002    herunder AKS, og utvide samarbeidet om folkehelseprosjekter. SV mener at skolene er viktige  
1003    flerbruksarenaer for frivillige organisasjoner og mener at utleien skal være gratis.

## 1004    **Idrett**

1005    Organisert idrett for barn, ungdom og voksne er svært viktig for folkehelsa. SV vil styrke den  
1006    organiserte idretten og frivillige organisasjoner gjennom aktiv politikk i samarbeid med idrettens  
1007    organer.

1008    Oslo er det fylket i landet med dårligst anleggsdekning, dårligere enn andre store byer i Norge. SV går  
1009    derfor inn for å realisere en rekke idrettsanlegg.

1010    SV vil bidra til å forebygge diskriminering i idrettsmiljøet og arbeide for et idrettstilbud hvor alle kan  
1011    delta. Gjennom styrkede tilskuddsordninger for klubbene skal idrettslag og foreninger kunne  
1012    gjennomføre tiltak for bedre inkludering.

1013    SV vil at alle skal ha tilgang til tilbud om organisert idrett. Det krever at kostnadene i ulike idrettsgrener  
1014    må være så lave at de ikke ekskluderer noen.

1015    Selv der idrettstilbudet for ungdom er bra, er samtidig frafallet stort når ungdommen når 15-16  
1016    årsalderen, og det er høye terskler for å begynne med nye aktiviteter. Det kan ha sammenheng med  
1017    at ambisjonsnivået i enkelte idrettsgrener er for høyt til å passe for alle. Idrettslagene bør etablere  
1018    lavterskeltilbud for barn og ungdom som verken ønsker å spesialisere seg eller satse i  
1019    konkurranseidretten. Dette er tilbud til dem som ønsker trening og treningsglede.

1020    Å kunne svømme er en basisferdighet som er gøy og som berger liv. Ungdom i Oslo har dårligere  
1021    svømmeferdigheter enn i resten av landet. Det fratar dem givende badeliv, men er også farlig. SV vil  
1022    at alle barn skal lære å svømme og at badene skal være tilgjengelige for alle. God svømmeopplæring,

1023 særlig for barn og unge må prioriteres. SV mener det må bygges flere svømmehaller, at Oslo-badene  
1024 driftes av kommunen, og at prisen på adgangskortene bør bli lavere.

1025 For å redusere klasseskiller og sikre at alle barn og unge får delta uavhengig av foreldrenes inntekt, vil  
1026 SV støtte tiltak for områdeløft og foregangsklubber og gjennomføre en byomfattende ordning for å  
1027 dekke deltageravgifter for barn og unge fra utsatte grupper.

1028 SV vil at idrettslagene skal sikres økonomi som gjør det mulig for ledere og trenere å konsentrere seg  
1029 om å bruke fritiden til å skape gode idrettstilbud.

1030 **SV vil:**

- 1031 • **Prioritere breddeidretten** og mener at områder med lavest dekning av anlegg skal komme  
1032 først. Videre skal områder med stor tilvekst av barn og unge og områder med fattigdom og  
1033 sosiale utfordringer prioriteres.
- 1034 • **Ruste opp eksisterende idrettsanlegg og bygge nye.** Prioritere bygging av flerbrukshaller,  
1035 kunstgressbaner, innendørs- og utendørs kunstisflater og skianlegg med  
1036 snøproduksjonsanlegg og rulleskitraseer. Utbygging av idrettsanlegg må gjøres i nært  
1037 samarbeid med idretten selv.
- 1038 • **At alle skolebarn skal ha minst 40 timer svømmeundervisning,** og at alle skoler skal ha tilgang  
1039 til svømmehall.
- 1040 • **Utrede hvor i byen det er størst behov for å bygge nye bad** utover de kommunen har satt i  
1041 gang planlegging av.
- 1042 • **Ha romslige åpningstider og lavere, subsidierte priser i svømmeanleggene.**
- 1043 • **Bygge om Frognerbadet til helårsbad** hvis det er mulig.
- 1044 • **Etablere et saltvannsbad i Oslo og et varmtvannsbasseng med minimum 34 grader** der  
1045 målgruppa er personer med funksjonsnedsettelse og kroniske lidelser
- 1046 • **Rive Tøyenbadet og bygge nytt sentralbad med både inne- og utebasseng og flerbrukshall i**  
1047 **samme bygg. Ruste opp Holmlia bad og bygge nye bad på Stovner og Manglerud. Planlegge**  
1048 **nytt bad i Oslo- Vest og Oslo- Sør.**
- 1049 • **At kommunen legger press på eierne av Sagene bad** slik at badet kan åpnes for byens  
1050 befolkning.
- 1051 • At kommunen legger til rette for **flytende badeanlegg og badstuer** på egnede områder  
1052 langs havnepromenade.
- 1053 • **Etablere småskala anlegg,** som friplasser, klatrevegger og skateramper.
- 1054 • Knytte skiskoler til aktivitetsskolen og **gjennomføre skiskole som en del av gratistilbudet i.**  
1055 Det samme gjelder svømming og annen fysisk aktivitet.
- 1056 • **Styrke tiltak for å fysisk aktivitet blant eldre.**
- 1057 • **Ha en gjennomgang av brukerbetaling** i alle idrettslag som får støtte fra kommunen, i form av  
1058 tilskudd eller tilgang til idrettsanlegg
- 1059 • **Øke det økonomiske tilskuddet til idrettens arbeid for å styrke idrettslag i områder med**  
1060 **fattigdom og sosiale utfordringer.**
- 1061 • **At kommunen der det er naturlig stiller krav for kommunale bevilgninger** (f.eks. til  
1062 idrettsorganisasjoner) at deltakeravgifter mv. har en sosial profil
- 1063 • **Gjøre det billigere og enklere å være fysisk aktiv.** Alle bydeler skal ha lokale utlånslager av  
1064 idrettsutstyr
- 1065 • **Tilby gratis aktivitetsuker i sommerferien** arrangert av kommunen i samarbeid med frivillige  
1066 organisasjoner der barn og unge kan prøve ut ulike idretter og friluftaktiviteter

1067 **Friluftsliv**

1068 Oslos natur gir unike muligheter for friluftsliv med store områder særlig i Marka og ved fjorden.  
1069 Marka er omfattet av markaloven hvor formålet med loven er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv,  
1070 naturopplevelse og idrett. Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og  
1071 natur - og kulturmiljø med kulturminner.

1072 Naturopplevelser er en viktig del av friluftslivet. Derfor mener SV det er avgjørende å ta vare på den  
1073 rike naturen, som er selve friluftslivets grunnlag. Friluftslivsaktiviteter må utføres på en slik måte at  
1074 naturområdene og deres mangfold ikke trues.

1075 SV vil at flere skal drive friluftsliv i kommunens grøntområder i byen, ved fjorden, på øyene og i  
1076 Marka. Dette medfører økt behov for vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av ny infrastruktur  
1077 som turveier, stier, markastuer, toaletter mm.

1078 Den blågrønne strukturen i byggesonen, herunder parker, friområder og turveier, skal tilrettelegges  
1079 for å stimulere til aktivitet i nærheten av der folk bor. Kort avstand er forutsetning for hyppig bruk og  
1080 mer aktiv hverdag.

1081 Ingen bør ha mer enn 250 meter til et mindre grøntområde i indre by eller mer enn 500 meter til et  
1082 større grøntområde i indre og ytre by.

1083 SV vil at Oslo skal få et sammenhengende turveinett med levende grøntkorridorer. Turveiene i byen,  
1084 langs kysten, på øyene og i Marka gir muligheter for egenorganiserte turer/lavterskelaktivitet. Målet  
1085 er et sammenhengende turveinett innen 2025.

1086 Turveiene følger flere steder byens vassdrag fra Marka til fjorden, og binder på denne måten  
1087 sammen større turområder. Sammenhengende grøntkorridorer vil også styrke det biologiske  
1088 mangfoldet i byen.

1089 Oslo har 10 vassdrag i byggesonen, men fortsatt er vel 25% av de 10 hovedvassdragene lukket. På  
1090 lange strekninger mangler tilfredsstillende turveier.

1091 Intensivere arbeidet med å gi Alnaelva fritt løp og gjøre elva tilgjengelig fra Grorud til Bjørvika. For å få  
1092 fortgang i gjenåpning av lukkede elver- og bekkestrekninger og for utbygging av parkområder og  
1093 turveinett langs elvene, mener SV det er nødvendig med en politisk handlingsplan innen 2020.

1094 SV mener det generelt må bli enklere å oppdage og komme seg til friluftslivsområder. Bedre skilting,  
1095 merking og informasjonstavler på utvalgte steder f. eks kollektivknutepunkter, skal gi informasjon om  
1096 hvilke friluftsmuligheter som finnes i Oslo. Samtidig åpner ny teknologi for spennende måter å  
1097 informere på, blant annet i samarbeid med frivillige organisasjoner og næringsliv. SV vil tilrettelegge  
1098 slik at befolkningen kommer seg til friluftsområdene til fots, på ski, på sykkel mellom og med  
1099 kollektivtransport.

1100 Badeområdet på Sørenga i Bjørvika har vært en suksess og folk strømmer til vannkanten for å slappe  
1101 av, bade eller trene. Hele året. Samtidig viser tilstrømningen av folk at behovet for friområder i den  
1102 tettbygde byen er stort. Befolkningsveksten vil legge ytterligere press på de eksisterende friområdene.  
1103 SV ønsker derfor å legge til rette for større friområder tilrettelagt for rekreasjon, parkliv, lek for barn

1104 og bading. SV vil at områdene sør for Operaen, kjent som Sukkerbiten og Bjørvikautstikkeren, reguleres  
1105 til friområder til glede for byens befolkning. Flytende badeanlegg og badstuer kan tillates, men  
1106 bebyggelse ut over tilhørende servicebygg som kafeer og sanitæranlegg bør ikke tillates.

1107 **SV vil:**

- 1108 ● At Oslo skal få **et sammenhengende turveinett** med grøntkorridorer.
- 1109 ● Utarbeide en politisk handlingsplan som skal sikre **gjenåpning av lukkede elver- og**  
1110 **bekkestrekninger** og utbygging av parkområder og turveinett langs elvene.
- 1111 ● **Etablere rundløyper som er lett tilgjengelige** og godt merket i nærområdene der folk bor.
- 1112 ● **Styrke kollektivtilbudet til sentrale innfartsporter til Marka** som Skansebakken i Sørkedalen'  
1113 Skar i Maridalen og Solemskogen med hyppigere bussavganger i helgene gjennom hele året.
- 1114 ● **Prioritere økt vedlikehold og tilrettelegging** for å bevare og styrke Oslos blågrønne struktur (i  
1115 byen, langs fjorden og langs elver og bekker, på øyene og i Marka). Tilgang til gode  
1116 friluftslivsområder og opparbeiding av et tydelig sammenhengende turveinett mellom  
1117 byggesonen og Marka prioriteres, for å stimulere til aktivitet i nærheten av der folk bor.
- 1118 ● **Styrke** og vedlikeholde **nettverket av stier, løyper og sykkelveier** i Marka.
- 1119 ● Vedlikeholde og **opparbeide turveinettverket** i byen.
- 1120 ● **Ruste opp badestrendene** og etablere nye folkebad i Oslofjorden.
- 1121 ● **Øke aktivitetstilskuddene til de frivillige friluftslivsorganisasjonene** for å etablere  
1122 lavterskeltilbud til befolkningen.
- 1123 ● **Bygge ut sykkelfelt i bygatene** og forsere byggingen av ny sykkelinfrastruktur
- 1124 ● **Fullføre kyststien** langs sjøkanten.
- 1125 ● **Etablere flere småbåthavner** og anlegg for kajakk og kano.
- 1126 ● **Etablere flere parker og utendørs treningsanlegg** i parkene.
- 1127 ● **Stimulere til aktivitet** i samarbeid med idrettslag og foreninger bl.a. gjennom å tilrettelegge  
1128 for turorientering, stolpejakt, mm
- 1129 ● **Ha økt tilrettelegging i markaområder for Oslo øst**, herunder utvikle og tilrettelegge Grønmo  
1130 miljø - og friluftspark som kan bli en unik mulighet for befolkningen i Oslo sørøst, samt etablere  
1131 trillesti til Grønlihytta i Groruddalen.
- 1132 ● Vurdere å utarbeide en **plan for flerbruken av fjorden** i tilknytning til Oslo.

## 1133 En eldrevennlig by

1134 Oslo vil i årene framover få en økende andel eldre. De fleste er friske og aktive lenger, og mange er en  
1135 viktig ressurs i samfunnet. Å bo i eget hjem, selvstendighet, å ha en sosial tilhørighet og å mestre  
1136 hverdagen er viktig for å ha et meningsfullt liv.

1137 Oslo skal være en tilgjengelig by med varierte bomuligheter og tilgang til stimulerende byrom, kultur,  
1138 friluftsliv og møteplasser. Oslo er i ferd med å bli en mer eldrevennlig by, også for demente, og dette  
1139 må videreutvikles. Gode tiltak i enkelte bydeler må raskt komme hele befolkningen til gode.  
1140 Den eldre befolkningens ressurser er til nytte gjennom egen mestring, frivillighet og generasjonsmøter.  
1141 Forskjeller i levekår skal reduseres gjennom at tjenester og omsorg til de som trenger det mest, blir  
1142 styrket.

## 1143 Bolig og nærmiljø

1144 Mange boliger er dårlig egnet for eldre. Isolasjon og ensomhet er dessuten utbredt når nettverket blir  
1145 redusert og det er problemer med å komme seg ut eller benytte kollektivtransport.

1146 Mange eldre blir boende for lenge og alene i uhensiktsmessige boliger. Kommunen bør bidra med  
1147 finansieringsløsninger og veiledning for å hjelpe eldre til å flytte til aldersvennlige boliger.

### 1148 SV vil:

- 1149 • Jobbe for å **begrense profitt i velferden**, og ta tilbake private sykehjem der kontrakten går ut  
1150 til offentlig regi.
- 1151 • Legge til rette for at eldre kan **bo hjemme og opprettholde et aktivt og selvstendig liv**,  
1152 gjennom universelt utformede omgivelser og utbedring av eksisterende boligmasse med bl.a.  
1153 heis
- 1154 • Rehabiliterer eller erstatter uhensiktsmessige sykehjem og omsorgsboliger med et **differensiert**  
1155 **tilbud som kan svare til større spenn av funksjonsevne**, og med interiør med hjemlig  
1156 atmosfære.
- 1157 • **Bidra til bygging av flere omsorgsboliger, med omsorg+ i alle bydeler, bofellesskap for**  
1158 **mennesker med demens, eldrekollektiv og flergenerasjonsboliger**, som skaper møteplasser  
1159 og fremmer kontakt, også med innbyggerne i nærmiljøet. Prioritere slike løsninger der  
1160 boligmassen er uegnet for eldre.
- 1161 • At parker, gater og torg skal være **oversiktlige, godt belyst, tydelig skiltet og vedlikeholdt**, og  
1162 skikkelig måket og strødd om vinteren
- 1163 • Vektlegge eldres behov i en **strategi for gange i transportpolitikken**

## 1164 Omsorg

1165 Mangel på innflytelse over egen livssituasjon er et problem for de som trenger bistand. Med økende  
1166 eldre befolkning øker antallet med kognitiv svikt og demens. Det er en stor påkjenning både for de  
1167 som rammes og deres pårørende. Rigide og byråkratiske systemer samt for liten kompetanse og  
1168 kapasitet hindrer individuelt tilpassede løsninger. Dette kan oppleves som ekstra belastning for de med  
1169 hjelpebehov og deres familier.

### 1170 SV vil:

- 1171 • **Tilby forutsigbare og tilstrekkelige hjemmetjenester til alle som trenger det**. Etablere  
1172 flerfaglige kommunale og ideelle tjenester der faste faggrupper følger den enkelte godt opp.
- 1173 • Etablere **bedre samhandling mellom fastlege, sykehus og hjemmebaserte tjenester**

- 1174 • **Videreutvikle tillitsreformen** som bidrar til mer selvbestemmelse og fleksibilitet for de som  
1175 mottar tjenester og bedre utnyttelse av fagpersoners kompetanse.
- 1176 • **Ta i bruk velferdsteknologi og GPS** som gir tryggere og enklere hverdag
- 1177 • **Styrke kompetanse og tilbud om riktig ernæring.** Minst én klinisk ernæringsfysiolog i hver  
1178 bydel som bistår hjemmetjenestene, samt bedre muligheten for tilbereding av måltider på  
1179 institusjoner.
- 1180 • **Styrke tilbudet til mennesker med demens og avlastning for deres pårørende,** med ulike  
1181 dagtilbud, nattplasser og flere avlastningsopphold
- 1182 • **Øke bemanningsfaktorene på sykehjem** til tilfredsstillende nivå. Sørge for god  
1183 fagkompetanse, differensierte tilbud og tilrettelegging for sårbare grupper i institusjoner for  
1184 eldre.
- 1185 • **Utvide miljø- og kulturtiltak, og sørge for friluftstilbud** til institusjonsbeboerne.
- 1186 • At stillinger i hjemmetjenesten, omsorgsboliger og sykehjem **skal være hele og faste,** med  
1187 trygghet for de som mottar tjenester, deres pårørende og de ansatte.
- 1188 • Styrke og utvikle **tilsyn for å følge opp hjemmetjeneste og institusjonene.**
- 1189 • **At bydelene skal drive** både hjemmetjeneste og sykehjem.

## 1190 Redusere ulikheter

1191 I Oslo er klasses skillet tydelig blant den eldre befolkningen, og ulikhet i levekår og helseutfordringer er  
1192 stor mellom bydelene. Mangel på digital kompetanse kan skape barrierer og gjøre hverdagen  
1193 vanskelig. Behovene for tiltak vil derfor være forskjellig, både i omfang og innhold. Stigmatisering og  
1194 diskriminering oppleves også av eldre. Eldre i minoritetsgrupper kan ha spesielle utfordringer som må  
1195 tas hensyn til. Det samme gjelder for eldre LHBT- personer.

## 1196 SV vil:

- 1197 • **Opprette lokale informasjons- og rådgivningstjenester** i alle bydeler om bolig,  
1198 velferdsteknologi, digitale utfordringer, hjelpemidler, transport, helsetjenester,  
1199 hverdagsmestring, aktivitets- og kulturtilbud.
- 1200 • Prioritere **økonomiske ressurser til forebyggende og helsefremmende tiltak** i de områdene i  
1201 byen som har størst utfordringer.
- 1202 • Arbeide for å **hindre vold og diskriminering av eldre** generelt og i ulike minoritetsgrupper  
1203 gjennom å heve kompetanse og senke terskelen for å varsle.
- 1204 • Fjerne ulikheter i bemanning, kompetanse og saksbehandling gjennom **systematisk innføring**  
1205 **av beste praksis.**
- 1206 • **Styrke lønns- og pensjonsforhold for de ansatte,** blant annet ved å overføre kommersielt  
1207 drevne sykehjem til kommunal eller ideell drift.

## 1208 Deltaking

1209 Sosial tilhørighet, og det å opprettholde eller etablere nye kontakter og interesser, er viktig for en god  
1210 alderdom. Mange eldre opplever at tap av relasjoner og funksjoner fører til ensomhet og isolasjon.  
1211 Ikke alle har kunnskap, økonomi eller egne ressurser til å motvirke dette. Omgivelsene og bygninger  
1212 må ha universell utforming for å redusere unødige hindringer, og det må legges til rette for at eldre  
1213 kan delta i aktiviteter og ha et sosialt miljø. Tiltakene må prioriteres til de som trenger det mest.

1214 Kulturelle aktiviteter er med på å styrke livskvalitet og mental helse i alderdommen, og motvirke  
1215 ensomhet. Museumstilbud under den kulturelle spaserstokken bør bygges ut, spesielt de  
1216 kulturhistoriske museene og organisasjonene i det frivillige kulturminnevernet. For mange eldre er  
1217 dette møtesteder som byr på opplevelser, sosialt samvær og muligheten til å bety noe for andre og

1218 fyller hverdagen med meningsfylte sysler.

1219 **SV vil:**

- 1220 ● **Legge til rette for at eldre kan ta del i byens kulturliv**, både som publikum, aktive deltakere
- 1221 og frivillige.
- 1222 ● **Styrke kommunalt samarbeid med og mellom frivillige organisasjoner**
- 1223 ● **Sørge for trygge vinterveier og fortau, og tilrettelagt kollektivtransport**, samt at avstanden
- 1224 mellom kollektivholdeplasser ikke øker.

1225 **DISSENS 14: Et mindretall på fem ønsker å stryke siste leddsetning i kulepunktet over. (Terje**

1226 **Farestveit, Edle Daasvand, Unni Berge, Siv Karin Kjøllmoen og Warsan Ismail).**

- 1227 ● **Utvikle og øke kommunal støtte til møteplasser, eldre- og demensvennlige bibliotek, lokale**
- 1228 **eldresenter med ulike profiler, og kulturpolitikk som fremmer integrering** og tar hensyn til
- 1229 ulike grupper behov.
- 1230 ● **Øke antall fritidsreiser til TT-brukere over 67 år.**
- 1231 ● **Utvide prøveordningen med Ruters aldersvennlig transport** i Nordre Aker (Rosa busser) til en
- 1232 fast ordning i alle bydeler.
- 1233 ● **Gi den enkelte bedre kontroll over hva praktisk bistand brukes til**, bl.a gjennom å utvide
- 1234 tilbudet om en times bistand hver uke til fri avbenyttelse.
- 1235 ● **Bruke kultur, og særlig sang og musikk for å skape engasjement og tilhørighet** blant eldre i
- 1236 institusjon gjennom blant annet å styrke den kulturelle spaserstokken og at det ansettes flere
- 1237 musikkterapeuter.

## 1238 Miljøhovedstaden - være ledende i Norge og Europa!

1239 Innen 2030 skal Oslos direkte utslipp av klimagasser være kuttet til et minimum. Oslolufta skal være  
1240 ren. Naturmangfoldet i og rundt byen vår skal sikres. Vårt bidrag til avfallsproblemer skal være sterkt  
1241 redusert.

1242 Klimarettferdighet betyr at land som Norge må lede an i å bygge nullutslippssamfunnet. Oslo skal være  
1243 i front, også internasjonalt. Oslo SV mener dessuten at grønne løsninger kan bidra til en triveligere by  
1244 med en bedre hverdag for folk.

1245 Forbruket vårt av fossil energi truer økosystemer og matsikkerhet. Menneskelige inngrep og forsøpling  
1246 av naturen truer mangfoldet av planter og dyr, og dermed selve livsgrunnlaget vårt.

### 1247 SV vil gjøre Oslo til en nullutslippsby innen 2030

1248 Oslo bør være verdensledende i å endre forbruk og kutte utslipp av klimagasser på en måte som  
1249 samtidig skaper en triveligere by å bo i. Dette innebærer at trafikk, utbygginger og aktiviteter må bli  
1250 fossilfri og bruke minst mulig energi og naturressurser. Materialer må resirkuleres og gjenbrukes, og  
1251 energi produseres, gjenbrukes og fordeles smart. Dette forutsetter også at kommunen går i front når  
1252 det gjelder å prøve ut og ta i bruk ny teknologi.

#### 1253 SV vil:

- 1254 ● **At Oslo skal redusere klimagassutslippene med 95 prosent innen 2030** sammenlignet med  
1255 1990-nivå. Gjennomføre alle Oslo kommunes klimatiltak for å nå målet om 36 prosents  
1256 reduksjon innen 2020.
- 1257 ● **Videreføre klimabudsjettet for Oslo som styring av utslippsmålene** Det må omfatte både  
1258 kommunens egen virksomhet, staten og private.
- 1259 ● **Arbeide for å etablere karbonfangst og lagring på Klemetsrudanlegget.**
- 1260 ● **Etablere forsøksbydeler for energiutveksling og smart styring innenfor byområder og**  
1261 **kvartaler.** Energi må utveksles mellom bygg og transport etter overskudd i produksjon og ulikt  
1262 behov over døgnet og årstid.
- 1263 ● **At kommunens bygningsmasse skal sikte mot pluss-hus-standard når de rehabiliteres og alle**  
1264 **byggeprosjekter skal være tilpasset tanken om sirkulær økonomi.** Både energibruk og utslipp  
1265 i bygging, materialbruk, installasjoner, drift gjennom vedlikehold og energibruk, samt riving og  
1266 avfall skal være med i regnskapet.
- 1267 ● **Stimulere til fornybar energiproduksjon lokalt.** Det framtidige energibehovet må sikres  
1268 gjennom energisparing og utbygging av fornybar energi. Solenergi på kommunale nybygg skal  
1269 være hovedregelen der det er mulig.
- 1270 ● **Etablere en ressursbank for materialer og gjenstander.** Utvide gjenbruksstasjonene til å  
1271 styrke gjenbruk og materialressurser, bl.a. ved mer digitalisering, sporing og synliggjøring.
- 1272 ● **Sette krav om grønne tak og fasader.** Grønne områder og vegetasjon bidrar til bedre luft og  
1273 fordrøyer avrenning av overvann.
- 1274 ● **Pålegge bruk av landstrøm** for alle større skip i Oslo havn og jobbe for flere tiltak som  
1275 begrenser miljøbelastningen fra større skip.



## 1276 **Ren luft**

1277 Ingen skal måtte dø eller bli alvorlig syk som følge av luftforurensing i byen vår.

1278 Vi lærer stadig mer om de dramatiske helsekonsekvensene av luftforurensing. Statistisk sett dør 185  
1279 mennesker for tidlig på grunn av luftforurensing i Oslo, og mange flere opplever helseplager.  
1280 Luftforurensingen rammer særlig personer med luftveis- og hjerte/karsykdommer. Barn, eldre og  
1281 gravide er også særlig sårbare.

### 1282 **SV vil:**

- 1283 ● **Redusere NOx-utslippene med minst 60 prosent innen 2022**, fra 2013-nivået, og holde  
1284 nivåene av svevestøv godt under helsemyndighetenes anbefalinger.
- 1285 ● **Utvide, øke og gi en mer sosial profil til støtteordningen for å erstatte gamle vedovner** og  
1286 forby fyring med vedovner som ikke er rentbrennende i de delene av byen hvor dette er  
1287 nødvendig. Gjennomføre informasjonskampanjer for riktig fyring.
- 1288 ● **Innføre nullutslippene i sentrum** innenfor satsingsområdet for Bilfritt Byliv, og gradvis utvide  
1289 den til å omfatte større deler av Oslo sentrum. Innføre lavutslippene for tynge kjøretøy,  
1290 dersom luftkvaliteten er så dårlig at dette er nødvendig.
- 1291 ● **Redusere bruken av piggdekk** ved å gå i dialog med staten om økt piggdekkgebyr.
- 1292 ● **Gi informasjon til offentligheten om luftforurensing i ulike deler av byen.**
- 1293 ● **Ta i bruk akutte tiltak** for å hindre farlig luft på enkeltdager når det er nødvendig for liv og  
1294 helse, men rette hovedtyngden på det langsiktige arbeidet for varig ren luft.
- 1295 ● **Styrke renholdet av gater** for å redusere antall dager med høy forurensing. av svevestøv
- 1296 ● **Øke kunnskapsgrunnlaget.** Oslo kommune må innhente mer kunnskap om hvilke  
1297 kjøretøygrupper som bidrar til NOx-utslipp for å sikre at beredskapstakster er et mest mulig  
1298 treffsikkert virkemiddel.
- 1299 ● **Innføre gratis enkeltbillett på kollektivtrafikk** på dager hvor det er innført dieselforbud  
1300 eller beredskapstakster.
- 1301 ● **Styrke kollektivtilbudet** på dager det er innført dieselforbud eller beredskapstakster

## 1302 **En ren fjord for alle**

1303 SV vil arbeide for en ren og tilgjengelig fjord, fri for søppel og forurensing. Over 40 prosent av Norges  
1304 befolkning bor under 45 minutters kjøring fra Oslofjorden som er Norges mest brukte  
1305 rekreasjonsområde. Fjorden brukes av inntil to millioner mennesker i løpet av et år.

1306 Privatisering og nedbygging av strandsonen i Oslofjorden pågår fortsatt i stor stil. Dette må stoppes i  
1307 tråd med intensjonene i strandloven, og arealene må gjøres mer tilgjengelig for allmennheten. Tilsiget  
1308 av plast til fjorden må stanses, og det må bli satt fortgang i oppryddingsarbeidet langs kystlinjen.

### 1309 **SV vil:**

- 1310 ● **Utforme en helhetlig bevaringsplan for Oslofjorden** som involverer alle berørte kommuner  
1311 og omfatter fjorden og alle brukere. Denne skal sørge for opprettelse av marine verneområder,  
1312 restaurering og opprydding.
- 1313 ● **Stoppe tilsiget av plast** i tråd med FNs nullvisjon for marin forurensing. Sikre at alle små og store  
1314 båthavner har gode oppdaterte avfallsplaner og -mottak. Oslos havner skal ha en nullvisjon for  
1315 forurensing

- 1316 • **Gjøre strandsonen mer tilgjengelig for allmennheten** gjennom oppkjøp av strandeierdommer
- 1317 og fraskillelse av bygninger. Offentlig sjøtilgang må sikres når nye områder langs fjorden
- 1318 bygges ut.
- 1319 • **Fullføre kyststiarbeidet i Oslo**, og sørge for trygge gang- og sykkelstier fra sentrum langs
- 1320 fjorden til badeplasser og turområder.
- 1321 • **Innføre like regler for bruk av vannscootere i hele Oslofjorden**, regler som tilgodeser
- 1322 hensynet til sårbart fugleliv og fredelig friluftsliv. Målet er å gjeninnføre forbudssonen på 400
- 1323 meter fra land
- 1324 • **Styrke skjærgårdstjenesten** i indre fjord gjennom økte bevilgninger
- 1325 • **Fase ut unødvendige engangsartikler** av plast i kommunale virksomheter

## 1326 **Byen som resirkulerer**

1327 Avfall er ressurser på avveie, og Oslo må arbeide for en sirkulær økonomi gjennom å øke

1328 kildesorteringen og materialgjenvinningen i kommunen. Avfallsminimering må være grunnsteinen i

1329 arbeidet for en sirkulær økonomi.

1330 Hver dag ender to tonn avfall som forsøpling i indre Oslo. Årlig koster dette kommunen mange

1331 millioner kroner å rydde opp i.

1332 SV vil:

- 1333 • **Redusere det materielle forbruket i Oslo**, herunder innføre tiltak for økt deling, økt
- 1334 repareringsgrad, forbruksminimerende offentlig innkjøp og flere bruktmarkeder.
- 1335 • **Øke kildesorterings- og materialgjenvinningsgraden** av husholdning- og næringsavfallet i Oslo
- 1336 kommune.
- 1337 • **Ha et Oslo uten forsøpling**. Kommunen må kartlegge forsøplingen for å kunne sette i verk
- 1338 effektive tiltak mot de ulike kilder. Kommunen må pålegge bøter for forsøpling
- 1339 • **At kommunen stopper forurensingen** av gummigranulat fra kunstgressbaner, og prøver ut
- 1340 nye miljøvennlige alternativer

## 1341 **Den grønne byen**

1342 Naturmangfoldet er selve grunnlaget for livet på jorden, men trues alvorlig særlig på grunn av

1343 nedbygging av areal. Oslo kommune har et rikt naturmangfold og dermed også et ansvar for å motvirke

1344 tapet av arter.

1345 Oslo ligger nydelig til ved fjorden, med Marka i bakkant og et grønt preg med mange parker og elver.

1346 SV vil ta vare på disse naturverdiene og kjempe mot privatisering og nedbygging av Oslo-naturen.

1347 Naturen nær der folk bor fører til aktivitet, idrett og trivsel i hverdagen. Tilgangen til naturen må

1348 bevares ved at de grønne årene som binder byen sammen blir tydeligere og at transporten til og fra

1349 må være enkel, rimelig og i størst mulig grad være basert på sykkel, gange og kollektivtransport. Natur

1350 i by er også urbant landbruk som gir kunnskap om matproduksjon og et godt sosialt miljø.

1351 SV vil:

- 1352 • **Styrke naturmangfoldet i byen og bidra til å motvirke tap av arter**. Ta vare på artenes
- 1353 leveområder. Sørge for mer mangfoldig planteliv i parker, veirabatter, på grønne tak og i
- 1354 parseller. Unngå bruk av planter på svartelisten. Slik sikrer vi et bedre livsgrunnlag for flere
- 1355 fugler, bier, sommerfugler og andre arter.

- **Styrke Oslo kommunes kompetanse** om hvordan man tar vare på naturmangfold og bedre kartleggingen av naturen i kommunen
- **Sikre Markagrensa.** Utvikle skjøtselsplaner som favoriserer utvikling av eventyrskog og variert natur på bekostning av ensformig industrigranskog, spesielt i hundremetersbeltet. Slik styrker vi Markagrensa mot nedbygging.

DISSENS 15: Et mindretall på én ønsker å erstatte kulepunktet over med det følgende (Per Botolf Maurseth):

- **Justere markagrensa i vestlige bydeler for å legge til rette for bygging av nye boliger der det er hensiktsmessig.**
- **Ivareta naturmangfoldet i naturreservatet Østensjøområdet miljøpark** tilknyttet Østensjøvannet, og gå imot utbygging i randsonen som kan true dette mangfoldet. Jobbe for å etablere nytt Besøkssenter våtmark Oslo - Østensjøvannet i samarbeid med Østensjøvannets venner»
- **La barnehagene etablere egen lavvo og leirplass, gjøre nærsbogen til klasserom**, gi et løft til flere og mer spenstige naturstier, i hundremetersbeltet innenfor markagrensa.
- **La trær stå i urbane områder.** Trær i nærmiljøet er helsebot for alle. Vi må innføre strengere vern for store trær og treklynger både i sentrum og i boligområder og ha søknadsplikt for felling av verdifulle trær.
- **Arbeide for at grønne områder og elvedaler får et sterkere vern** og tydeliggjøres og styrkes. Det er viktig at parker, friområder, løkker, idrettsarenaer og småskoger bindes sammen med turveier og bredere grøntbelter som igjen blir knyttet til marka og sjøen.
- **Ta bedre vare på elveløpene i Oslo.** Det må ikke oppføres ny bebyggelse eller andre store inngrep innenfor 20 meter fra vannkanten. Dette vernet styrkes ytterligere der det er mulig. Flere lukkede elveløp må åpnes og gjøres tilgjengelig som felles rekreasjonsområder.
- **Slå ring om de viktige turveiene fra sentrum og ut i Marka**, "Oslos grønne fingre", som er under konstant press fra potensielle utbyggere.
- **Etablere nasjonalpark i Østmarka.** Med unntak av kystnasjonalparker, finnes det ingen nasjonalparker under tregrensa i hele Sør-Norge. De indre delene av Østmarka er siste mulighet. Her finner vi de største gjenværende inngrepsfrie områdene vi har igjen med naturkvaliteter på nasjonalparknivå.
- **Sikre Markas gjenværende eventyrskoger** mot hogst
- **Legge til rette for urbant landbruk over hele byen.** Det må arbeides aktivt for å bevare og videreutvikle eksisterende arealer for urbant landbruk, samt opprettes nye arealer og gis økt støtte til organisasjoner og grupper som jobber for utvikling av og informasjon om urbant landbruk.
- **At alle skal forstå verdien av mat og matproduksjon.** Urbant jordbruk kan øke bevisstheten om forholdet mellom mennesker og natur og forståelsen for menneskelig påvirkning på naturen.
- **Sørge for at alle kommunale anlegg bruker torvfri jord** og slutte å blande inn torv i kompostjorda som kommunen lager
- **At takflater tas i bruk** til opphold, insektsvennlig vegetasjonsdekke, dyrking og håndtering av regnvann.

## 1399 Grønn samferdsel

1400 SV vil at transporten i Oslo skal bidra til en trivelig, miljøvennlig og velfungerende by. Da må vi  
1401 organisere byen slik at vi reiser mer sammen, mer kortreist og uten bruk av fossil energi. Innen 2030  
1402 skal Oslo være en fossilfri by og samferdselspolitikken skal motvirke tapet av naturmangfold.

1403 Det skal være lett å bo og ferdes i byen uten å måtte eie egen bil. Det skal være enkelt å velge kollektiv,  
1404 sykkel og gange i daglige gjøremål. Da trengs store løft i kollektivtransporten, som sørger for hyppigere  
1405 avganger og bedre sammenkopling av Osloregionen. De store kollektivprosjektene er også et nasjonalt  
1406 ansvar.

1407 I byen må man dele på plassen. SV vil ha mer rom for godt, bilfritt byliv. Sykkel og gange gir både  
1408 miljøgevinst og store folkehelsegevinster. Vi vil sette de mykeste trafikantene først. Alle skal kunne  
1409 bruke og ferdes trygt i lokalmiljøet.

1410 Gårsdagens transportløsninger er arealkrevende, og bidrar til klimagassutslipp og farlig  
1411 luftforurensing. Barn og syke må tidvis holde seg innendørs på grunn av andres bilbruk. Færre enn før  
1412 reiser med bil, men samtidig er kapasiteten sprengt på mange busser og baner. Fotgjengere og syklist  
1413 har fremdeles for dårlige forhold når det gjelder brøyting og annen tilrettelegging.

1414 Transportsystemene våre står overfor store endringer. Elektrifiseringen av bilparken skyter fart.  
1415 Førerløs transport og annen ny teknologi kan dramatisk endre premissene for samferdsel. Utvidelser  
1416 av motorveier som eksempelvis nye E18 vil se stadig mer meningsløse ut.

## 1417 Kollektivtransport

1418 Det skal være lett å velge kollektivt for alle. Befolkningen skal ha et variert og universelt utformet  
1419 kollektivtilbud med god tilgjengelighet til holdeplasser. Samtlige nye bybusser bør være batteri-  
1420 biogass- eller hydrogendrevne fra 2025, og fase ut det fossile drivstoffet fra 2020.

1421 I dag er kapasiteten sprengt på kollektivtilbudet flere steder i byen, og tilbudet må utvides for at byen  
1422 skal kunne gi innbyggerne et godt nok tilbud i en tid med befolkningsvekst, samtidig som man når  
1423 byens ambisiøse miljømål.

1424 **SV vil:**

- 1425 ● **Satse på baneløsninger for framtida.** Få fortgang i arbeidet med å bygge den nye T-  
1426 banetunnelen gjennom sentrum, og jobbe for en ny jernbanetunnel. Ny t-banetunnel vil knytte  
1427 Bislett og Grünerløkka til dagens t-banenett, og doble kapasiteten i t-banesystemet.
- 1428 ● **Øke kapasiteten på t-banen for å sikre punktlighet og flere avganger.** Ferdigstille så fort som  
1429 mulig et nytt signal- og sikringsanlegg på T-banenettet. Nytt signalanlegg kan øke kapasiteten  
1430 i dagens T-banetunnel gjennom Oslo sentrum med 25 prosent, fra 32 til 40 tog i timen.
- 1431 ● **Utvide banenettet til nye områder.** Bygge Fornebubanen med kopling til Majorstuen og  
1432 Blindern stasjon, og begynne bygging av baneløsning for Nedre Romerike (Ahus-bane).
- 1433 ● **Satse på trikk når kapasiteten til bussen er sprengt.** Bygge trikk langs Ring 2, og linjer til  
1434 Hovinbyen, Tonsenhagen og Linderud/Veitvet. Busslinje 31 er Norges uten sidestykke mest  
1435 trafikkerte og presset til bristepunktet. Derfor trengs det trikk.
- 1436 ● **Jobbe for nye tverrgående baneløsninger** over Groruddalen og Søndre Nordstrand, samt  
1437 bedre bussforbindelser.
- 1438 ● **Unngå prisøkninger på kollektivtransporten.**

1439 DISSENS 16: Et mindretall på fire ønsker å erstatte punket over med følgende punkt (Per Botolf  
1440 Maurseth, Ivar Johansen, Edle Daasvand og Carl Morten Amundsen):

- 1441 • **Fryse kollektivprisene på dagens nivå.**
- 1442 • **At barn skal få reise gratis sammen med voksne alle dager (hele døgnet).**
- 1443 • **Innføre ungdomskort på 300 kr.**
- 1444 • **Jobbe for å utvide sone 1 til Kolbotn** slik man har gjort til Lysaker på vestkanten. Dette for å  
1445 skape en smidig kollektiv løsning for reisende etter at bomringen innføres.
- 1446 • **Utvide nattilbudet med buss.** Dagens nattilbud opprettholdes og utvides til flere  
1447 hovedbussruter ut og på tvers av byen og til flere dager.
- 1448 • **Ha bedre fergeforbindelser** i indre Oslofjord som en del av RUTERS tilbud. Alle ferger skal være  
1449 elektrifisert innen 2024.
- 1450 • **At Oslo skal legge til rette for førerløs kollektivtransport i egne traseer og som**  
1451 **bestillingstransport.** Forsøksordninger skal igangsettes ved flere kollektivknutepunkt som  
1452 f.eks Skøyen og Økern. Kommunen må stille arealer til disposisjon.
- 1453 • **At man ikke skal trenge å eie egen bil for å bo og ferdes i Oslo.** Kollektivtransporten skal  
1454 sømløst kunne kombineres med sykkel, gange og bildelingsløsninger. Kommunen må stille  
1455 parkeringsplasser tilgjengelig for bildelingsbiler og stille krav om plasser til bildeling i nybygg.
- 1456 • **Jobbe for en klimanøytral drosjenæring.** Ladeinfrastruktur til drosjer må bygges ut.
- 1457 • **Øke antall fritidsreiser for brukere av TT-tjenester**
- 1458 • **Beholde Sporveien som heleid kommunalt selskap som eier og drifter sine tilbud selv,** og  
1459 jobbe aktivt for at selskapet skal frakte flest mulig fornøyde passasjerer dit vi vil.
- 1460 • **Jobbe for at anbudsutsetting av kollektivtrafikk i Ruter avvikles** etter hvert som  
1461 anbudskontraktene utløper
- 1462 • **Arbeide for økt kapasitet på lokaltogene til Ski,** og hyppigere avganger når Follobanen står  
1463 ferdig.
- 1464 • **At Oslo Kommune legger en ambisiøs plan for at T-banenettet skal være universelt**  
1465 **utformet.** Alle trikker og busser skal være tilgjengelige for personer i rullestol eller for  
1466 personer som har store barnevogner.
- 1467 • **Utvide ordningene med bestillingstransport for eldre og bevegelseshemmede** til alle bydeler  
1468 etter modell fra Rosa busser i Nordre Aker

## 1469 Bilfritt byliv og de myke trafikantene

1470 Bilfritt byliv gjør at mye plass frigjøres til alle andre ting man ønsker i byen, alt fra lekeplasser og benker,  
1471 til sykkelveier og boliger. Dessuten gjør bilfritt byliv at myke trafikanter kan ferdes tryggere.

1472 Et mer bilfritt sentrum gir også bedre sikkerhet. Gode estetiske løsninger for gategulv og utemøbler  
1473 gjør det hyggeligere å være i sentrum, men kan også fungere som kjøretøysperrer mot tilsiktede skader  
1474 på folkemengder.

1475 I dag tar bilkjøringen og bilparkeringen opp stor plass i byen, og en satsing på bilbasert byutvikling vil  
1476 skape mer utslipp, kork og kaos.

## 1477 SV vil:

- 1478 • **Satse på bilfritt byliv i hele byen.** Kommunen må fortsette arbeidet med bilfritt byliv i sentrum,  
1479 og dessuten legge til rette for flere bilfrie områder i hele byen.
- 1480 • **Omprioritere plass fra biltrafikk til kollektivtrafikk, sykling og gange,** blant annet gjennom  
1481 flere gågater, sykkeltraseer og kollektivgater.

- 1482 • **Frigjøre areal i byen ved å gjøre den mindre bilbasert gjennom betaling for parkering og**
- 1483 **færre parkeringsplasser. Prioritere beboernes parkering gjennom beboerparkering.**
- 1484 • **Sikre trygge skoleveier** gjennom gode fortau, lavere fart og etablering av såkalte
- 1485 «Hjertesoner», som er bilfrie områder rundt barneskoler.
- 1486 • **Gjennomføre en gåstrategi for Oslo**, blant annet gjennom å sikre tradisjonelle tur- og
- 1487 gangeveier og å legge til rette for gange ved utbygginger, prioritere måking og strøing og
- 1488 etablere overbygde fortau. Personer med funksjonsnedsettelse må sikres god
- 1489 fremkommelighet og deltagelse på lik linje med andre.
- 1490 • **Få på plass flere sittebenker i byen.** Det skal være hvileplasser i sentrum, i knutepunkter og til
- 1491 holdeplasser for kollektivtransport. Slik tilrettelegger man for sosialt liv i gatebildet og for at
- 1492 eldre og andre som er dårlig til beins skal bruke kollektivtransport.
- 1493 • **At gående og syklende skal prioriteres når byen planlegges.** Det skal være et finmasket,
- 1494 tilgjengelig og universelt utformet gang- og sykkelnett i byen hele året. Det skal legges til rette
- 1495 for direkte gangforbindelser/snarveier og praktiske krysningspunkter til/ved alle holdeplasser.
- 1496 • **Utvikle områdene som tidligere har vært forbeholdt bilen.** Kunst, beplantning, parkanlegg,
- 1497 vannspeil, små konsertarenaer skal anlegges der det tidligere har vært biltrafikk og parkering.

## 1498 Sykkel

1499 Sykling i Oslo skal være tilgjengelig, trygt og naturlig for alle. Det er miljøvennlig og helsefremmende

1500 Selv om stadig flere sykler, er det fremdeles for dårlig tilrettelagt mange steder og mange velger derfor  
1501 bort sykkel.

## 1502 SV vil:

- 1503 • **Gjennomføre Oslo kommunes plan for sykkelveinettet for 2025**, med 280 km sykkelvei og 25
- 1504 prosent sykkelandel for hverdagsreiser.
- 1505 • **Utvide sykkelnettet videre**, særlig ved å bruke areal som i dag brukes til gateparkering.
- 1506 • **Oppgradere sykkelveiene** for å gjøre dem tryggere og mer effektive, med mer fysisk adskilling.
- 1507 • **Prioritere nødvendige ressurser** til regulering, planlegg og grunnverv for å kunne holde
- 1508 tempoet i sykkelveibyggingen oppe
- 1509 • **Lage trygg og effektiv sykkeltilrettelegging i sentrum** på tvers av byen fra Bjørvika via
- 1510 Kvadraturen til Tjuvholmen, og å forlenge sykkelveien i Torggata fram til denne tverrgående
- 1511 traseen.
- 1512 • **Utvide bysykkelordningen til flere deler av byen**, og jobbe for stativuavhengig ordning.
- 1513 Bysykkelordningen bør inkluderes i månedskortet på kollektivtransporten
- 1514 • **At kommunen skal jobbe for en god sykkelkultur** og legge til rette for at barn lærer
- 1515 trafikkregler for sykkel på skolen. Arbeidet med å sette opp egne skilt, lysregulering og
- 1516 markering i kryss for syklist må videreføres og trappes opp.
- 1517 • **Tilrettelegge bedre for el-sykler**, blant annet for flere trygge parkeringsløsninger og lading.
- 1518 Vurdere muligheter for å etablere ordninger for utleie av elsykler.
- 1519 • **Ha sikker sykkelparkering på arbeidsplasser, handlesteder og studiesteder.** Kommunen skal
- 1520 sette av areal til sikker sykkelparkering, bruke parkeringsnormene til å stille krav til
- 1521 sykkeltilrettelegging i nybygg samt ha aktiv dialog andre aktører om sykkelparkering.
- 1522 • **Sørge for at det er enkelt å sykle hele året.** Kommunen skal legge til rette ved å brøyte og
- 1523 koste prioriterte deler av sykkelveinettet. Det skal være enkelt å kombinere sykkel og
- 1524 kollektivtrafikk hele året: Sykkelhotell med sykkelvaskeri ved T-banestasjoner og knutepunkter
- 1525 skal gjøre det enklere å kombinere sykkel og kollektivtrafikk.
- 1526 • **Sikre sosial profil på tilskuddsordningen for lastesykkel**



1527 **Annen veitrafikk og sjøtransport**

1528 Organisering og forflytning av folk, varer, utstyr og avfall skal bidra til at Oslo blir en attraktiv by med  
1529 lave klimagassutslipp, effektive løsninger og god livskvalitet for innbyggerne. Bare nullutslipp er godt  
1530 nok for miljøbyen Oslo. Innen 2025 bør alle nye personbiler og drosjer solgt i Oslo være  
1531 nullutslippsbiler. All næringstransport i Oslo skal være utslippsfri innen 2030.

1532 **SV vil:**

- 1533 ● **Bruke bompenger og etter hvert mer moderne veiprising for å begrense biltrafikken, kutte**  
1534 **utslipp og sikre trafikkflyt.** Ordningen skal skille mellom kjøretøytyper og tidspunkter, slik at  
1535 det stadig blir mer attraktivt å velge kollektivt og miljøvennlig.
- 1536 ● **Ikke gi plass til mer biltrafikk.** Derfor må Oslo kommune jobbe mot alle vei- og  
1537 tunnelprosjekter som øker den fysiske veikapasiteten, som for eksempel E18 Vestkorridoren  
1538 og motorvei nedenfor Tveita.
- 1539 ● **Redusere Riksveg 4 Trondheimsveien til lokalvei.**
- 1540 ● **Bygge lokk over E6 på Furuset.**
- 1541 ● **At plager fra motorveier skal reduseres.** Det skal inngås samarbeid med Statens vegvesen for  
1542 å få gjennomført tiltak langs motorveier og større fylkesveier for å få ned støyplasser, lokale  
1543 utslipp, og for å bygge ned barrierene disse veiene skaper i lokalmiljøet.
- 1544 ● **At 30 km/t skal være hovedregel for fartsgrense i indre by og i alle boligarter.**
- 1545 ● **Gjøre trafikken uavhengig av fossilt drivstoff.** Etablere flere ladestasjoner for elbiler og  
1546 fyllestasjoner for bærekraftig biodrivstoff og hydrogen på offentlige steder og energistasjoner.  
1547 Støtte etablering av lading i borettslag og sameier. Stille krav i reguleringsplaner om at nybygg  
1548 og bygg under renovering skal være ladeklare bygg
- 1549 ● **Forberede byen på førerløs transport.** Stille krav som sørger for at førerløs transport bidrar til  
1550 felles og miljøvennlige løsninger, ikke økt bilbruk.
- 1551 ● **Jobbe for flere ladeplasser for elbiler** på knutepunkter og i boligområder i ytre by.
- 1552 ● **Etablere flere egne p-plasser for elbiler som brukes til næringstransport.**
- 1553 ● **At Oslo skal tilrettelegge for arealer til små og store terminaler for gods.** Mindre leveranser  
1554 skal kunne gjøres med lastesykkel.
- 1555 ● **Stille krav til nullutslipp** for eksempel ved bruk av varebiler i leveranser av varer og tjenester  
1556 til kommunen
- 1557 ● **Kutte utslipp fra sjøtransporten.** Jobbe for at driften av Oslo havn blir utslippsfri ved å  
1558 gjennomføre kommunens handlingsplan for nullutslippshavn, og elektrifisere  
1559 passasjerferjene.

## 1560 En feministisk by

1561 Oslo skal være en by der alle har like muligheter, uavhengig av kjønn og kjønnsidentitet.

1562 Samfunnet er fortsatt preget av maktforskjeller mellom kvinner og menn. Kvinner tjener mindre enn  
1563 menn, eier mindre enn menn, og er underrepresentert i maktposisjoner. Altfor mange kvinner  
1564 opplever Oslo som utrygt.

1565 SV er et feministisk parti, derfor har bekjempelsen av skjevfordelingen mellom kvinner og menn vært  
1566 sentralt for SV. Rimelige, offentlige tjenester som kollektivtransport, barnehager, aktivitetsskole og  
1567 gode hjemmehjelpstjenester gjør det mulig for kvinner å delta i arbeidslivet, være økonomisk  
1568 uavhengige og samtidig få hverdagen til å henge sammen. Trygge og tilgjengelige hjelpetiltak gjør at  
1569 kvinner søker hjelp mot vold og overgrep. Bedre seksualundervisning og helsetilbud legger til rette for  
1570 en sunnere og friere oppvekst for jenter. Gode velferdstjenester er også god kvinnepolitikk.

1571 Sterke kvinneorganisasjoner er viktige for å få til mer feministisk politikk i Oslo. Organisasjonene  
1572 utvikler blant annet ny politikk, arrangerer 8.marstoget og demonstrasjoner for kvinners rettigheter  
1573 og støtter kvinner i å delta i den offentlige debatten. SV vil bygge videre på kvinnebevegelsens  
1574 kompetanse og engasjement.

1575 **SV vil:**

- 1576 • **Styrke kvinneorganisasjonene gjennom varige tilskuddsordninger ved å videreføre**  
1577 **kvinnepoten i budsjettet**

## 1578 Oslo som feministisk arbeidsgiver

1579 Som byens største arbeidsgiver, har Oslo kommune et særlig ansvar for å fremme likestilling på  
1580 arbeidsplassen. Med SV i byråd har arbeidet for et likestilt arbeidsliv med faste og hele stillinger,  
1581 tillitsreform og profittfri velferd vært en prioritet.

1582 SV ønsker å fortsette kampen for et likestilt arbeidsliv, blant annet med rett til heltid, høyere lønn til  
1583 lavtlønnede og retten til et arbeidsliv fritt for trakassering.

1584 **SV vil:**

- 1585 • **I samarbeid med partene i arbeidslivet finne tiltak for likelønn og mot lavtlønn i forbindelse**  
1586 **med lønnsoppgjørene.**
- 1587 • **Innføre forsøk med 6-timers arbeidsdag** i samarbeid med tillitsvalgte og tjenestestedet for  
1588 eksempel i hjemmetjenesten og i Renovasjonsetaten.
- 1589 • **At Oslo kommune i kommende tariffoppgjør prioriterer likelønn i kommunens virksomheter,**  
1590 **blant annet gjennom å vurdere likelønnsplaner.**

1591 **DISSENS 17: Et mindretall på tre ønsker å stryke punktet over. (Siv Karin Kjølmoen, Terje Farestveit og**  
1592 **Unni Berge). (Samme dissens som i et trygt arbeidsliv).**



- 1593 • **At alle skal ha rett til heltid i Oslo kommune**, og at nye stillinger i hjemmetjenesten som
- 1594 hovedregel skal utlyses som hele og faste stillinger.
- 1595 • **At kommunen skal ha gode rutiner for varsling om trakassering, vold og overgrep**, og at
- 1596 varslerne skal få et styrket vern.
- 1597 • **At kommunen skal bruke kjønnskvolter for å sikre likestilling**, og at kommunen kan bruke
- 1598 radikal kjønnskvolter der det trengs.
- 1599 • **Jobbe for at NAV og flyktningetjenesten styrker arbeidsfokus for kvinner**, ved å gi mer støtte
- 1600 til å få en lønnet jobb i stedet for ubetalte praksisplasser
- 1601 • **Styrke informasjonen til Au parir om rettighetene i ordningen og rettighetene de har som**
- 1602 **kvinner i Norge**

### 1603 **Kampen for kvinnekroppen**

1604 Oslo skal være en trygg by for alle å ferdes i og det skal være en by fri for diskriminering og trakassering.

1605 Alle barn og unge i Osloskolen skal sikres god og kunnskapsbasert seksualitetsundervisning. Her skal

1606 forestillinger om idealkropper brytes ned, og man skal gi god informasjon til de unge om rettigheter,

1607 grensesetting og grenseserpekter. Vi skal dyrke mangfold, selvaksept og trygghet.

#### 1608 **SV vil:**

- 1609 • **At seksualundervisningen i skolen skal omhandle kjønn og mangfold, respekt og lyst**, men
- 1610 også maktbalansen i seksuelle relasjoner, grensesetting, respekt og viktigheten av aktivt
- 1611 samtykke.
- 1612 • **At alle Osloskoler skal ha en lærer med definert ansvar for seksualundervisningen**. Skolene
- 1613 bør gjennomføre læringsopplegg om kjønn, identitet og grensesetting.
- 1614 • **Sørge for at elever i Osloskolen skjermes for nettporno på skolens enheter ved å innføre et**
- 1615 **filter**
- 1616 • **Yte støtte til organisasjoner som arbeider for kvinners rettigheter og reproduktiv helse.**
- 1617 • **Utvide ordningen med gratis prevensjon for kvinner under 26 til å gjelde hele Oslo.**
- 1618 • **Styrke informasjon om prevensjon og muligheter til minoritetskvinner**
- 1619 • **Tilby gratis nødprevensjon til alle innbyggere**
- 1620 • **Tilby gratis HPV-vaksine til alle under 30 år.**
- 1621 • **Begrense reklame i det offentlige rom** ved å innføre reklamefrie soner, og forby seksualisert
- 1622 og kvinneundertrykkende reklame på kommunale arealer og reklameflater.

### 1623 **Frihet fra vold og tvang**

1624 Alle mennesker har rett til et trygt og fritt liv uten å bli utsatt for vold. Det inkluderer frihet fra vold,

1625 voldtekt, seksuell trakassering og negativ sosial kontroll. SV vil prioritere forebygging og godt

1626 fungerende hjelpetiltak slik at alle kvinner kan leve i frihet fra vold og tvang.

1627 Menns vold mot kvinner er et folkehelseproblem. Mye av volden som rammer kvinner skjer i hjemmet

1628 og i nære relasjoner. Kvinner er også mer utsatt for seksualisert vold og trakassering i det offentlige

1629 rom, og de fleste som lever i prostitusjon er kvinner.

#### 1630 **SV vil:**

- 1631 • Bruke Politirådet til å løfte arbeidet med voldtekt og partnervold, spre erfaringene fra
- 1632 prosjekt November og videreutvikle dette.
- 1633 • Styrke kunnskapen om voldtekt og vold mot kvinner hos politi, rettsvesen, NAV og politikere
- 1634 • At kunnskapen og bevisstheten om overgrepsmottaket i Oslo skal spres blant unge.
- 1635 • Ha bedre belysning i Oslos gater og parker.
- 1636 • Gi kvinner tilbud om trygge, kommunale overgangsboliger etter opphold på krisesenter.
- 1637 • Videreføre og øke støtten til Dixisenteret, Incest-senteret og krisesentertilbudet.
- 1638 • Arbeide for at politiet prioriterer håndheving av sexkjøpsloven.
- 1639 • Styrke exit-programmet for mennesker i prostitusjon som blant annet gir tilbud om bolig,
- 1640 hjelp til å finne en annen jobb, norskopplæring, studier, helsetilbud og avrusning.
- 1641 • At kommunen/fylket tilbyr gode helsetilbud inkludert tilbud om psykolog for mennesker
- 1642 som lever i prostitusjon.
- 1643 • Nekte skjenkebevilling til strippeklubber og toppløs-serveringer
- 1644 • Gjennomføre kurs i selvforsvar med fokus på grensesetting for alle jenter i ungdomsskolen,
- 1645 og kurs i grensesetting og grenserespektering for alle gutter i ungdomsskolen.
- 1646 • At kommunen må utarbeide en forpliktende handlingsplan om vold i nære relasjoner hvor
- 1647 arbeidet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold er inkludert.
- 1648 • At det ansettes minoritetsrådgivere på alle videregående skoler i Oslo.
- 1649 • Kurse sosiallærere, helsesøstre og rådgivere som arbeider i skolen om negativ sosial kontroll.
- 1650 • Oppfordre alle hotell i Oslo til å bli med på å bekjempe sexkjøp og menneskehandel.
- 1651 • Innføre tiltak for å hindre tvangsekteskap.
- 1652 • Gi tilbud om psykolog til alle som blir utsatt for overgrep.
- 1653 • Opprette NAV-kontakt på krisesenteret for enklere og raskere å kunne fatte vedtak slik at de
- 1654 ansatte kan konsentrere seg om jobben med de voldsutsatte.

1655

## 1656 Oslo skal bli en rasismefri by

1657 Oslo er en mangfoldig by med mennesker som har bakgrunn fra mange ulike land og kulturer. Dette  
1658 fører med seg nye ideer, ressurser og muligheter. SVs visjon er et kulturelt mangfoldig og sosialt  
1659 rettferdig samfunn med like muligheter for alle. Oslo skal ha nulltoleranse for rasisme.

1660 Likevel opplever mange rasisme og diskriminering i Oslo i dag. Særlig personer med ikke-vestlige  
1661 bakgrunn, muslimer og jøder er utsatt. Folk opplever diskriminering på boligmarkedet,  
1662 arbeidsmarkedet og på utesteder. Unge menn med minoritetsbakgrunn opplever oftere å bli stoppet  
1663 av politiet enn andre jevnaldrende, og selv om politiet er et statlig organ har Oslo kommune et  
1664 handlingsrom for å påvirke politiets praksis. Dette må kommunen bruke.

1665 Rasisme skaper og holder vedlike utrygghet og utenforskap, og bryter tilliten mellom folk. I Oslo er det  
1666 en økning i antall anmeldelser av hatkriminalitet basert på etnisitet. Rasisme gjør at mange velger å  
1667 holde seg borte fra det offentlige ordskiftet, og det bidrar også til mobbing i skolen og på  
1668 arbeidsplassen. Som Norges største arbeidsgiver, har Oslo kommune et særskilt ansvar for å hindre at  
1669 kommunalt ansatte bruker hatretorikk eller fremmer rasistiske holdninger.

1670 Rasistisk diskriminering skal være fullstendig uakseptabelt. Vi må også være på vakt mot dem som  
1671 bruker etnisitet eller religion som forklaring på sosiale problemer og økonomiske forskjeller. Vi  
1672 aksepterer ikke den fortellingen.

1673 Det er ikke kun i nynazistiske og høyreekstreme miljøer rasisme eksisterer, men den er innvevd i  
1674 ubevisste og hverdagslige handlinger og ord. Vi ser en tendens i samfunnet til at negative holdninger  
1675 til bestemte kulturer og religioner ofte ikke blir ansett som rasisme. Det er et problem at hatretorikk  
1676 og rasisme normaliseres for å tilsløre problemer som egentlig bunner i økende sosiale ulikheter i  
1677 samfunnet. Å motvirke rasisme handler derfor om mer enn bekjempelse av direkte diskriminering av  
1678 enkeltpersoner. Rasisme er en stor trussel mot den inkluderende byen Oslo skal og bør være, og må  
1679 motarbeides strukturelt og systematisk.

### 1680 SV vil:

- 1681 ● **Opprette et eget ombud** for å systematisere arbeidet mot rasisme
- 1682 ● Arbeide for at det innføres en **kvitteringsordning mot etnisk profilering** i Oslo-politiet.
- 1683 ● **Øremerke midler til «Kontoret for fri rettshjelp»** for å kunne yte juridisk bistand til folk som  
1684 har opplevd diskriminering i ansettelsesprosesser og i arbeidslivet generelt.
- 1685 ● **Sanksjonere kommunalt ansatte som bruker hatretorikk eller på annen måte fremmer**  
1686 **rasistiske holdninger**
- 1687 ● **Bekjempe rasisme på utesteder**, blant annet ved å styrke diskrimineringskontroller, senke  
1688 terskelen for inndragning av skjenkeløyve og kreve at utesteder tydeliggjør eventuelle regler  
1689 for adgang.
- 1690

- 1691 • Øke økonomisk støtte til organisasjoner som arbeider med å avdekke og forebygge rasisme.
- 1692 • Lage en tiltaksplan for å forebygge og håndtere rasisme blant ansatte og elever i osloskolen.
- 1693 • Kartlegge rasisme i Oslo-skolen.

## 1694 Oslo skal være en inkluderende by

1695 Oslo skal være en åpen og inkluderende by, der alle skal kunne leve gode liv og ta del i byens goder og  
1696 et mangfoldig fellesskap. Arbeidslivet, utdanning, kommunale tjenester og offentlige rom skal være  
1697 tilgjengelige for alle. Gjennom inkluderende prosesser skal alle innbyggere ha mulighet til å påvirke  
1698 sine lokalsamfunn, og på denne måten bidra til en bedre by for alle.

1699 Mange som tilhører Norges samiske urfolk bor i landets hovedstad. Oslo kommune har ansvar for å  
1700 legge til rette for at denne befolkningen kan praktisere sitt språk og sin kultur.

1701 Ikke alle opplever å ha de samme mulighetene, og forskjellene mellom folk øker. Mange opplever å bli  
1702 utelukket fra ulike samfunnsområder, som for eksempel arbeidslivet, kommunale tjenester, offentlige  
1703 rom, utesteder og kollektivtransport. Ekskluderingen skjer på bakgrunn av etnisitet, språk, seksuell  
1704 orientering, kjønnsidentitet, funksjonsevne, klasse, kjønn, religion eller livssyn.

### 1705 Inkluderende arbeidsliv

1706 Deler av Oslos befolkning er i dag ekskludert fra arbeidslivet, selv i økonomiske oppgangstider. Mange  
1707 mangler den nødvendige kompetansen arbeidslivet krever, eller møter et hjelpeapparat med  
1708 manglende kunnskap om ulike behov. Dette gjelder særlig for unge som har falt fra skolen, innvandrere  
1709 med lav skolegang, personer med nedsatt funksjonsevne og personer som er utsatt for vold i nære  
1710 relasjoner.

1711 SV vil arbeide for at kommunen iverksetter ei kartlegging blant sine ansatte over hvem og hvor mange  
1712 som besitter samisk språk- og kulturkompetanse. Ansatte som besitter en slik kompetanse skal få som  
1713 en del av sitt virke å yte sine tjenester spesifikt til de delene av befolkninga som har særlig behov for  
1714 det.

### 1715 SV vil:

- 1716 ● Øke andelen **ansatte med minoritetsbakgrunn gjennom kvotering** i Oslo kommune, og bruke  
1717 dette aktivt for å rekruttere personer med minoritetsbakgrunn til lederstillinger i kommunen.
- 1718 ● **Styrke tolketjenesten** og legge til rette for kontaktpersoner som snakker de ulike morsmålene  
1719 til innvandrere som har hjemmetjenester eller bor på institusjon
- 1720 ● Lage en **startpakke om arbeidslivet for innvandrere** med informasjon om muligheter,  
1721 rettigheter og plikter «i samarbeid med LO og NOKUT i Oslo.
- 1722 ● Opprette en **tilskuddsordning for næringslivet til universell utforming av arbeidsplasser.**
- 1723 ● **Arbeide for å etablere en sertifiseringsordning for virksomheter** som i hovedsak sysselsetter  
1724 nyankomne flyktninger eller andre med særlige integreringsutfordringer.
- 1725 ● Bruke anskaffelsespolitikken til å **prioritere virksomheter som sysselsetter mennesker** med  
1726 minoritetsbakgrunn eller nedsatt funksjonsevne.
- 1727 ● Utvide Oslo kommunes **rekrutteringsordning for mennesker med funksjonsnedsettelser.**
- 1728 ● **Videreutvikle kvalifiseringsprogrammet for å få folk med innvandrerbakgrunn ut i**  
1729 **arbeidslivet.**

- 1730 • **Utvikle metoder for arbeidsinkludering av personer utsatt for vold i nære relasjoner, i**
- 1731 **samarbeid med NAV og krisesenteret.**
- 1732 • **Innføre et arbeidsrettet grunnskoletilbud i samarbeid med NAV Oslo og Oslo**
- 1733 **Voksenopplæring, med tanke på å kvalifisere innvandrere uten grunnleggende skolegang.**
- 1734 • Sikre finansiell **støtte til de samiske helsetreffene for eldre ved Samisk Hus.**

1735 **Lik tilgang til offentlige tjenester**

1736 Ikke alle som bor i Oslo har tilgang til likeverdige offentlige tjenester. Mange kommunale tjenester er  
1737 ikke tilpasset de ulike behovene som finnes i befolkningen. Det er også lite bevissthet og kunnskap om  
1738 de ulike brukergruppene.

1739 **SV vil:**

- 1740 • **Styrke barneverntjenesten og samarbeidende etaters kompetanse i flerkulturell forståelse,**
- 1741 **blant annet ved å innføre dialogprosjekt mellom innvandrergupper og barnevernet i**
- 1742 **bydelene.**
- 1743 • **Øke økonomisk støtte til frivillige organisasjoner som jobber med inkludering**
- 1744 • **Sikre at enslige mindreårige flyktninger får bofellesskap eller fosterhjem gjennom**
- 1745 **barnevernet, der dette er naturlig på bakgrunn av deres bakgrunn og behov.**
- 1746 • **Sørge for at alle barn og unge som kommer som flyktninger eller innvandrere får en**
- 1747 **jevnaldrende fadder.**
- 1748 • **Utvide kursingen av kommunens ansatte slik at de er i stand til å yte likeverdige tjenester til**
- 1749 **alle byens innbyggere.**
- 1750 • Sikre videreføring av **handlingsplanen «Stolte Oslo»**

1751

## 1752 En ambisiøs kulturby

1753 Oslo skal være en by med forståelse for kunstens og kulturens rolle i samfunnet. Kunst og kultur skal  
1754 tenkes inn i alle planer vi har for byens utvikling. Byen skal ha store ambisjoner og gi befolkningen det  
1755 rikeste tilbudet i landet.

1756 Vi skal ha en kulturpolitikk for å sikre mangfold, men også for å ta vare på en kulturarv, bygninger og  
1757 tradisjoner. Innenfor kulturpolitikken skal det også være rikelig med plass for selvrefleksjon, diskusjon  
1758 og debatt. Kultur handler om ytringer. Kulturpolitikken skal sikre en offentlighet, at det finnes et bredt  
1759 offentlig ordskifte både for den enkelte og for samfunnet. Kulturpolitikken skal sikre deltagelse og  
1760 engasjement i en samfunnsdebatt som her må forstås videst mulig.

1761 Kunstpolitikken skal sikre den delen av kulturen som handler om å utforske grensene for kulturen.  
1762 Kunst handler om uttrykket selv, om prestasjon og kvalitet. Kunsten utfordrer selvforståelsen - den  
1763 skal kunne være undergravende og motstrøms. Det at kunsten utfordrer kulturen gjør at vi trenger  
1764 offentlige bevilgninger til kunstfeltet. Vi kan ikke se for oss at markedet etterspør eksistensielle og  
1765 samfunnsmessige utfordringer.

1766 Oslo skal bli en av de byene i Europa der det satses mest og mest målrettet på kunst- og kulturlivet.  
1767 Kommunen skal supplere alle de statlige institusjonene som finnes og følge opp med utbygging når  
1768 byen vokser. Særlig må kommunen ta seg av det lokale kulturlivet og ha et særlig ansvar for et  
1769 mangfoldig og inkluderende kulturliv.

1770 Kunst- og kulturopplevelser er ikke tilgjengelig for alle. Klasse, økonomi og tradisjoner avgjør i mange  
1771 tilfeller om den enkelte tar i bruk den store bredden av aktiviteter og tilbud som det offentlige  
1772 finansierte kulturlivet gir. Oslo kulturskole har lavere dekningsgrad enn de aller fleste kommuner i  
1773 landet og lærerne har for lite tid pr elev. Oslo kommune skal sørge for en kommunal kulturundervisning  
1774 som alle kan ha råd til.

1775 Kulturlivet er under sterkt press fra kommersielle krefter som ønsker å gjøre mest mulig av folks fritid  
1776 og interesser om til konsum. Dette er ødeleggende for ønsket om mangfold i uttrykk og tradisjoner.

1777 Demokratiet forutsetter et bredt ordskifte der alle slags ytringer kommer fram. Det offentlige  
1778 ordskiftet er under press i og med at de tradisjonelle mediebedriftene har redusert virksomheten sin.  
1779 Dette går ut over muligheten til å ha en reflektert og opplyst samfunnsdebatt.

1780 Oslo har mange store kunst- og kulturinstitusjoner lokalisert i byen, og mange av dem er statlige. Oslo,  
1781 som både er kommune og fylkeskommune, er i noen tilfeller gratispassasjer i kulturpolitikken. Vi må  
1782 ta et større ansvar for kulturpolitikken. Kommunen og staten bør finne fram til en ansvarsfordeling  
1783 som sørger for at Oslo oppfyller sine forpliktelser her. Satsingene bør være målrettede og følge en  
1784 plan. SV heier på en utvikling som fremmer engasjement og deltagelse. Vi vil styrke satsingen på  
1785 kulturpolitikk for barn og unge, for kunnskap og debatt. Vi ønsker å bruke kulturpolitikken i  
1786 integreringspolitikken, vi ønsker å bruke kulturpolitikken aktivt i eldre- og seniorpolitikken, og vi ønsker  
1787 å arbeide for en Oslo-offentlighet.

1788    **SV vil:**

- 1789        ● **Øke kapasiteten i Oslo Kommunale Musikk og Kulturskole med 4000 plasser** til om lag 10 500
- 1790        i løpet av bystyreperioden, og sørge for at tidsressurs pr. elev ikke er mindre enn 30 min. i
- 1791        uken. På sikt skal alle som ønsker det få en plass.
- 1792        ● **Arbeide for ordninger som gjør at barn fra lavinntektsfamilier** også får oppleve
- 1793        kulturtilbudene på lik linje med andre barn. Dette gjelder også Oslo kulturskole.
- 1794        ● **Sørge for flere pilotprosjekter med samarbeid mellom Oslo kulturskole og AKS.**
- 1795        ● **Gi skolene økte midler til å besøke byens kulturinstitusjoner.** Ruter skal tilby gratis
- 1796        kollektivreiser utenom rushtiden for skoleelever som skal på slike besøk.
- 1797        ● **At hver bydel skal ha en kulturstasjon** med forhold som tilfredsstiller Oslo kulturskole sin
- 1798        kravspesifikasjon.
- 1799        ● **Bevare og styrke juniorklubber, ungdomsklubber, fritidsklubber og andre møtesteder for**
- 1800        **ungdom** med relevante sosiale og kulturelle aktiviteter og grupper. Utvide tilbudet til ungdom
- 1801        over 18 år og arbeide for flere klubber i hver bydel.
- 1802        ● **Satse på Deichmanske bibliotek.** Det nye Hovedbiblioteket gir et etterlengtet løft. SV vil også
- 1803        sørge for å bevare og videreutvikle filialene og sørge for at alle bibliotek er meråpne (åpne
- 1804        utenfor ordinær arbeidstid og på søndager, men da ofte uten bibliotekar(er)). Nye filialer må
- 1805        bygges i takt med boligutbygging.
- 1806        ● **Sørge for at bydelene lager kulturpolitiske handlingsplaner.** Disse må omfatte et mangfold av
- 1807        kulturtilbud tilpasset befolknings- og alderssammensetningen i bydelen.
- 1808        ● I samarbeid med institusjoner og organisasjoner i Oslo **skape et kulturtilbud for eldre på**
- 1809        **dagtid** med forestillinger, konserter, museumsbesøk, foredrag osv med transport.
- 1810        ● Søke i samarbeid med staten å **gi Oslo filharmoniske orkester tjenlige lokaler.**
- 1811        ● **Tilby rimelige lokaler med langsiktige leiekontrakter for profesjonelle kunstnere og frivillig**
- 1812        **kulturaktivitet** som korps, orkester, kor og band. Sørge for at skolene er åpne som lokale
- 1813        kulturarenaer kveldstid og i helgene.
- 1814        ● **Nye skoler skal bygges med aula/teatersal** med akseptable infrastruktur som blanding og
- 1815        strømforsyning
- 1816        ● **At Kommunen jobber for å skaffe til veie øvingslokaler.**
- 1817        ● At kommunen har **en handlingsplan for å styrke korps og kor** i byen.
- 1818        ● Sette av **midler til utendørskonserter ulike steder i byen** i tidligere biltrafikkerte områder som
- 1819        en del av bilfritt byliv.
- 1820        ● **Etablere et eget program for skulptur og installasjon i de samme områdene.** Dette prosjektet
- 1821        kurateres av sentrale internasjonale kunstnere.
- 1822        ● **Øke økonomisk støtte til Melahuset** for videreutvikling av et internasjonalt kulturhus
- 1823        ● Arbeide for **styrking av Samisk Hus** - et kultursenter for samene i Oslo og et sted hvor hele
- 1824        Oslos befolkning, samt tilreisende, kan bli kjent med alt hva den samiske kulturen har å tilby.
- 1825        ● Arbeide for at **Samisk Hus sikres økt finansiering** så det kan ha en person i full stilling som
- 1826        arbeider med koordinering av drift samt formidling av språk- og kulturkunnskap.
- 1827



- 1828        • **Det er behov for møteplass, visnings- og konsertlokale i bydel Søndre Nordstrand.**
- 1829        Kommunen bør prøve å skaffe til veie slike lokaliteter.
- 1830        • **At alle barne- og ungdomsorganisasjoner skal ha tilgang på å låne lokaler til møter og**
- 1831        **arrangementer**

## 1832 Regnbuebyen

1833 Det er i våre lokalsamfunn vi lever våre liv, og et lokalt perspektiv på hvordan seksuelle-, interkjønn-  
1834 og kjønnsminoriteter blir møtt i det lokale velferdstilbudet må prioriteres. Særlig viktig er dette i de  
1835 tjenesteområdene som kommer tettest innpå privatlivet til hver enkelt person, nemlig oppvekst,  
1836 helse og omsorg.

1837 Skoler og lokale utdanningsmyndigheter må prioritere å skape inkluderende læringsmiljø for alle  
1838 elever, studenter og ansatte. Skolen er en viktig arena for å motarbeide mobbing og vold knyttet til  
1839 seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

1840 Skeive personer har generelt en god helsesituasjon som ikke skiller seg vesentlig fra befolkningen for  
1841 øvrig. Det å tilhøre en seksuell minoritet eller kjønnsminoritet kan likevel medføre stress og  
1842 usikkerhet i møte med helsevesenet. Skeive skal møtes med åpenhet, respekt og kompetanse som  
1843 mottakere av helse- og omsorgstjenester i vår kommune. Eldre som innlegges til opphold i institusjon  
1844 i dag har vokst opp i en tid med liten aksept for skeive. Å bli møtt med respekt og åpenhet i en slik  
1845 situasjon er svært viktig og er noe som krever oppmerksomhet og bevissthet fra institusjonens  
1846 ledelse.

1847 Skeive med innvandrerbakgrunn opplever ekskludering, og at mange av de rettighetene som  
1848 majoritetsbefolkningen tar for gitt er utenfor rekkevidde. Mange opplever flere former for  
1849 diskriminering. For eksempel kan en kvinne som er lesbisk og mørk i huden, bli utsatt for både  
1850 rasisme, kjønnsdiskriminering og homofobi. Dette er viktige perspektiver som må tas med i  
1851 integreringsarbeidet i kommunen.

### 1852 SV vil:

- 1853 ● **At LHBT-perspektivet må tas med i integreringsarbeidet i kommunen.**
- 1854 ● **Øke kunnskapsnivået om LHBT-helse** blant fastleger.
- 1855 ● **Bedre helsetilbudet for transpersoner** og sørge for reell forenkling og av-monopolisering av  
1856 det eksisterende tilbudet.
- 1857 ● **Bidra til opprettelse av et "regnbuehus" i Oslo**
- 1858 ● **Bruke UngDataundersøkelsen** for å **innhente kunnskap om levekår for skeiv ungdom i Oslo**
- 1859 ● **Ha en ambisiøs handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold i Oslo**
- 1860 ● **Gjennomføre regelmessig kompetanseheving av ansatte i barnehager, grunnskolen,**  
1861 **voksenopplæringen, fritidsklubber og idrettslag om LHBT-befolkningen.**
- 1862 ● **At skolebibliotekene i Oslo skal ha et utvalg av skeiv litteratur og informasjonsmateriell om**  
1863 **LHBT.**
- 1864 ● **Sikre at alle elever på grunnskolen mottar informasjon om LHBT** på en slik måte at de trygt  
1865 kan være åpne om seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.
- 1866 ● **At LHBT-organisasjoner må få tilgang til å drive informasjonsarbeid i grunnskolen,**  
1867 **voksenopplæringen, fritidsklubber og idrettslag.**
- 1868 ● **Legge til rette for at LHBT-personer også kan leve med sin seksuelle identitet, kjønnsidentitet**  
1869 **og -uttrykk i sin alderdom, på eldrecentre, på sykehjem og lignende.**
- 1870 ● **Øke kunnskapen om LHBT-personer og skeive i prostitusjon.**

- 1871 • Kommunen yter **økonomisk støtte til organisasjonene som arbeider for LHBT-personer som**
- 1872 **FRI og Skeiv Verden** osv.
- 1873 • At kommunen aktivt **fremmer initiativ for skeive med funksjonsnedsettelse**, som
- 1874 møteplassen Pust ut for skeive med utviklingshemming
- 1875 • **Øke kunnskapen blant ansatte i kommunens helse- og omsorgstjenester om skeive og**
- 1876 **diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering og kjønnsuttrykk.**

## 1877 Oslo - en by i verden. Internasjonal solidaritet

1878 Oslo skal være en by som er fri for rasisme og etnisk diskriminering og som er ønsket å styrke sitt  
1879 etniske og kulturelle mangfold. Oslo kommune skal være en forbilledlig etisk aktør som bidrar til å  
1880 eliminere internasjonal menneskehandel, har et næringsliv som ikke trekker profitten til skatteparadis,  
1881 og som aktivt støtter de faglige, økonomiske og sosiale rettighetene til byens gjestearbeidere. Oslo skal  
1882 stå i front internasjonalt i bekjempelsen av atomvåpen, klimautslipp og andre globale farer som truer  
1883 menneskeheten.

1884 Kampen mot rasisme og etnisk diskriminering er internasjonal og ikke en dag går uten at  
1885 medmennesker møter etnisk intoleranse og diskriminering også her i Oslo. Sosial dumping er et  
1886 utstrakt problem på arbeidsplasser der mange har utenlandsk opprinnelse eller er ansatt i vikarbyrå.  
1887 Nesten ingen av disse er fagorganiserte, og de har svært dårlige lønns- og arbeidsvilkår.

1888 Oslo kommune er Oslos største arbeidsgiver og en av landets største kunder for det private næringsliv.  
1889 Dette gir mulighet til å sette høye etiske standarder for resten av arbeidslivet. Kommunen er en del av  
1890 globaløkonomien, der transnasjonale storselskaper leverer en stor del av tjenestene som forbrukes  
1891 samtidig som de betaler minimalt med skatt til landet og byen.

1892 Hovedstaden i NATO-landet Norge er et opplagt mål for atomvåpenangrep i internasjonal  
1893 krigssituasjon. Når regjeringen øker spenningen mellom øst og vest bør Oslo kommune i den grad det  
1894 lar seg gjøre føre en avspenningspolitikk på lokalt nivå Internasjonalt samarbeid med andre byer både  
1895 i og utenfor NATO er derfor viktig.

### 1896 SV vil:

- 1897 ● **At Oslo Kommune skal ha en generell etikkplan** for offentlige innkjøp av varer, tjenester og i  
1898 arbeidslivet. Planen skal bidra til at kommunens internasjonale forpliktelser blir etterlevd. Den  
1899 skal også gjelde for bydelene.
- 1900 ● **At leverandører av varer og tjenester til Oslo kommune kan garantere at de ikke er produsert**  
1901 **på område som står under militær okkupasjon** (som f. eks Palestina), med mindre  
1902 produksjonen inngår i et demokratisk forankret rammeverk med sikte på etablering av varig  
1903 fred.
- 1904 ● **At Oslo kommune går foran ved å bruke sin investeringsmakt til å straffe selskaper som**  
1905 **handler i strid med folkeretten** og aktivt investerer i selskaper som har en god  
1906 bærekraftpraksis.
- 1907 ● **At Oslo kommune støtter opp om BDS-konseptet** (boikott, de-investering og sanksjoner) som  
1908 retter seg mot selskaper som tjener på Israels okkupasjon av Palestina.
- 1909 ● **At Oslo Kommune skal stille etiske krav ikke bare til leveransene, men også til leverandørene**  
1910 **og deres underleverandører.**
- 1911 ● **At Oslo Kommune skal bekjempe sosial dumping** og sikre at Den internasjonale  
1912 transportarbeiderføderasjonen boikott av Oslo Havn oppheves – ved at kommunen inngår  
1913 avtale med de fagorganiserte havnearbeiderne.

- 1914 • **At Oslo Kommune skal ikke inngå avtaler med, og ikke ha fondsinvesteringer i, selskap som**
- 1915 **har moder- eller søsterselskap i skatteparadiser.**
- 1916 • **At Oslo kommune tar imot minst det antall flyktninger staten til enhver tid forespør om og**
- 1917 **presser regjeringen til å ta ansvar for en større del av den internasjonale flyktningstrømmen.**
- 1918 • **At Oslo kommune skal være en foregangskommune for mottak av flyktninger med nedsatt**
- 1919 **funksjonsevne.**
- 1920 • **At bystyret erklærer Oslo for atomvåpenfri sone.** NATO-allierte skip som vil besøke Oslo må
- 1921 deklarerer hvilke våpen de har om bord; har de atomvåpen, eller vil de ikke avlevere
- 1922 deklarasjon, skal de ikke tillates å anløpe Oslo Havn.
- 1923 • **At Oslo styrker sitt internasjonale samarbeid med likesinnede byer på viktige saksfelt og**
- 1924 **aktivt jobber for å starte opp slike samarbeid, slik som i klimapolitikken og det såkalte C40-**
- 1925 **nettverket.**
- 1926 • **At Oslo starter opp solidarisk samarbeid med organisasjoner i andre land som jobber for**
- 1927 **kvinneres rettigheter.**
- 1928 • **At Oslo kommune aktivt skaffer seg nye samarbeids- og vennskapsbyer for felles utveksling**
- 1929 **av idéer og solidaritet.** SV vil arbeide for at Øst-Jerusalem eller en annen by i Palestina
- 1930 etableres som Oslos vennskapsby. Videre bør Oslo søke vennskapsbyer i USA, i Russland og i
- 1931 Latin-Amerika for å fremme avspenning og brorskap mellom folkene.
- 1932 • **At Oslo støtter den internasjonale kampen mot Frihandelsavtalen for tjenester (TISA), som**
- 1933 **vil øke presset for privatisering av kommunale tjenester.** Oslo må erklære seg som TISA fri
- 1934 **sone.** Oslo Kommune må også motsette seg bestemmelser som svekker kommunen som yter
- 1935 **av offentlige tjenester.**
- 1936 • **Revidere Oslo kommunes internasjonale strategi.**

## 1937 Et styrket folkestyre

- 1938 For SV er forsterkning og utvidelse av demokratiet grunnleggende. I dag opplever for mange at de ikke  
1939 har påvirkning på beslutninger som gjelder dem. Bydelene har ansvaret for å levere noen av de mest  
1940 grunnleggende tjenestene til befolkningen, men gjennom mange år var de økonomiske rammene  
1941 trange. Med det nye rødgrønne byrådet har rammekuttene blitt redusert og mange bydeler opplever  
1942 at de igjen har utvidet handlingsrom. SV mener det er behov for å overføre enda mer makt og  
1943 myndighet til bydelene og ønsker derfor å utrede en bydelsreform i løpet av perioden.
- 1944 SV skal videreutvikle og styrke arbeidet med tillitsreform i kommunen. Tillitsreform handler både om  
1945 å i stor grad bruke ansattes kompetanse og erfaring til å utvikle tjenester og om å utvikle samarbeidet  
1946 med kommunens innbyggere. Vi må i større grad, både i politikk og tjenesteutvikling, stille spørsmål  
1947 om «hva som er viktig for deg», i stedet for å informere om hva vi kan tilby. Tillitsreform handler om å  
1948 gjøre seg sårbare i egen praksis, og ikke overdrive kontrollen over andres mulige misbruk. SV vil  
1949 videreutvikle velferdskommunen med tillit og samskaping/samvalg som grunnlag. Fremtidens  
1950 velferdstjenester handler om å gi tillit til innbyggerne som trenger bistand fra velferdstjenestene våre  
1951 og bygge rammer for godt samspill mellom folk og fagfolk. Brukere av kommunens velferdstjenester  
1952 skal oppleve tillit i møte med tjenestene. De skal oppleve selvbestemmelse på individnivå og  
1953 medvirkning på systemnivå. «Ingenting om oss, uten oss» skal være en grunnleggende verdi i utvikling  
1954 av politikk og tjenester.
- 1955 Kunnskapen skal brukes til å gjøre tjenestene bedre og mer effektive. Kommersialisering av barnehager  
1956 og sykehjem bidrar til å binde opp styringen av virksomheter gjennom langtidskontrakter, samtidig  
1957 som kommersielle aktører tar ut store overskudd. Ofte på bekostning av de ansattes lønninger og  
1958 pensjoner. SV vil fortsette å jobbe for en demokratisk styring av velferdstjenestene.
- 1959 SV vil at kommunen skal fortsette arbeidet med å gjøre kommunen mer åpen og gjennomsynlig.  
1960 Budsjetter og kommunale dokumenter skal være forståelige, og folk skal ha innsyn. Folk skal nå fram,  
1961 hverdagsproblemene skal løses, og vedtak som er fattet skal følges opp. Kommunen må styrke de felles  
1962 arenaene for debatt i byen.
- 1963 Dagens bydelsstruktur gjør at overgangen mellom bydelenes helse- og sosialtjenester og de  
1964 byomfattende tilbudene i mange tilfeller blir stor. Større bydeler kunne få delegert ansvar for mange  
1965 oppgaver som i dag ligger til byomfattende kommunale etater. Det ville også styrke den folkevalgte  
1966 styringen. Dagens bydelsutvalg har en svakere stilling enn kommunestyrene i langt mindre kommuner.  
1967 Større bydeler ville kunne ha større bydelsutvalg, flere folkevalgte som kunne frikjøpes på heltid og slik  
1968 styrke lokaldemokratiet innad i Oslo. Oslo SV vil derfor utrede en bydelsreform.
- 1969 Det blir stadig flere innbyggere i Oslo. Dette skaper store muligheter og utfordringer. En grønn by må  
1970 også være en by der utviklingen av byen styres aktivt gjennom demokratiske og politiske prosesser,  
1971 sammen med innbyggerne. I forbindelse med byens kommuneplanarbeid gjennomførte det rødgrønne  
1972 byrådet en unik medvirkningsprosess med blant annet SMS til alle innbyggere over 16 år med  
1973 invitasjon til å delta. De som bor i byen må inviteres enda mer aktivt med i diskusjoner om hvordan

1974      framtidens byrom skal se ut, og premissene må i forlengelse av dette utvikles i demokratiske prosesser  
1975      og ikke overlates til faginstanser og eiendomsspekulanter.

1976      **SV vil:**

- 1977      ● **Styrke bydelenes budsjetter og gjeninnføre 100 % demografikompensasjon.**
- 1978      ● **At kommunale virksomheter ikke skal konkurranseutsettes.**
- 1979      ● **Avskaffe bestiller-utfører-modellen** som grunnlag for organisering av kommunens tjenester.
- 1980      ● **At organiseringen av byens helsetjenester må sikte mot å skape helhetlige pasientforløp**
- 1981      med pasienten i sentrum.
- 1982      ● **At foretaksmodellen i Oslo kommune evalueres** med hensyn til om dette er en god nok
- 1983      styringsmodell
- 1984      ● **At alkoholbevillinger og skjenketider utenfor Oslo sentrum avgjøres i bydelsutvalgene.**
- 1985      ● **Legge til rette for at alle innbyggere får sterkere mulighet til å påvirke beslutningene**
- 1986      gjennom bydelenes budsjettprosesser.
- 1987      ● **Jobbe for en representativ fordeling i lokalpolitikken** med tanke på kjønn, etnisitet, etc.
- 1988      ● **Utrede en bydelsreform** med sikte på større bydeler med sterkere demokratisk styring og flere
- 1989      oppgaver.
- 1990      ● **Skape medinnflytelse i alle saker som gjelder den enkelte innbygger og åpenhet i saker som**
- 1991      **har samfunnsmessig interesse**
- 1992      ● **At Kommunen skal ta i bruk nye digitale plattformer for innbyggerdeltakelse, etter**
- 1993      inspirasjon fra Madrid.
- 1994      ● **At bydelsdirektør ansettes av og underlegges bydelsutvalget.**